

دھمال

امان اللہ ارشد

اساں تاں مچ مچا پڑ وچ کھڑے ہیں
کوئی پاوٹ دھمال آوے تاں آوے

دھمال

(سرائیکی غزلاں)

امان اللہ ارشد

جھوک پبلشرز، دولت گیٹ ملتان

061-4511568-0308-7385765

سبھے حق ہتھیکڑے ہن

دھمال	:	کتاب داناں
امان اللہ ارشد	:	شاعر
احسان اعوان	:	ترتیب
محمد عابد جاوید	:	کمپوزنگ
شاہد دھریجہ، زبیر دھریجہ	:	ٹائٹل
جھوک پرنٹرز، ملتان	:	چھاپہ خانہ
نومبر 2014ء	:	سن اشاعت
400/- روپے	:	مُل

PDF By: Ehsan Awan

Cell No.: 0345-8711418 , 0302-7642151

انتساب

انہاں سارے محبت کرن آلے

سچٹیں دے ناں

جہاں قدم قدم تے میڈا ساتھ ڈتے تے میگوں کڈا ہیں

کلہیے دا احساس نی تھیون ڈتا۔

خبر نہیں کتنے لوک ساڈی حیاتی کیے دعائیں منگدن

اساں تاں سچٹیں داڈھیر سارا اُدھار مونڈھے تے چئی ودے ہیں

ارشاد

تندیر

صفحہ نمبر	عنوان	نمبر شمار
10	سراپا بحر شاعر عزیز شاہد	1
12	ماہٹوں مٹھل عاشق بزدار	2
13	سچے جذبات دا کھرا شاعر اسلم خان گورمانی	3
14		4
15	ڈو جھا جنم امان اللہ ارشد	5
17	خواب دی میکیوں سمجھ فی آمدی، اللہ، اللہ	6
19	لب تلفظیں دا کال ہے مرشد	7
21	جسم توڑے جو تھی گن جسے ہالیں دے	8
23	نگاہیں توں نکھیرے فی کریندے	9
25	چپ چنگی فی کجھ کجھ رو لے ہوون پے	10
27	اوساؤں ہاسکیا فی دس اجڑی تیں	11
29	دستی دستی ہو کاڈیوں ویسوں پے	12
31	کجھ روہ نکلتے کجھ تھل نکلتے	13
33	اچ کھنپا ہے کل کھنپا ہے	14
35	تہڈے آؤں کوں دیر بھی گئی ہے	15
37	سو جھلیں دا ہے رہا کال جویلیں وچ	16
39	اپنے نازک مزاج زخمیں کوں	17
41	زندگی کوں جو سکھ دی سنگت ڈے گیا	18
43	بن تہڈے اے سینے زوریاں کوں کرے	19

45	مونجھ ودھ ودھ ودھیک تھی گئی اے	20
47	توں سہہ سکیں نہ ساڑے دور تھی دہنج	21
49	ساڈ لفظ لفظ دردو، ساڈی کال کال زخمی	22
51	اکھیں ساوٹ تھیون بے شک، سوچاں تھل نہ تھیون	23
53	راہ منزل دی گمنا تھیدی پئی اے، شام تھیدی پئی اے	24
55	پول نہ ڈھول ایویں مجبوریاں ہوندین بیاں	25
57	درد سٹوانہ یار کندھیں کوں	26
59	ولھیت اپنے گناہیں ساریں دایار مونڈھے تے جتی دے ہیں	27
61	ساڈے خاب اساڈے وانگوں زل گئے رول تھلاں وچ	28
63	ایہو یاد اے جیڈے درتے اسان بک وارا آئے ہاے	29
65	ہے نمائش دھواک چہریں دی	30
67	اوندا اشالا بخت رب ڈوڑا کرے	31
69	دعائیں بے پناہیں وچ تھی برسات ساوٹ دی	32
71	ترہہ دی توہین نہ کر، تھل پیا ساوچ کے	33
73	ہے کیا تا نگھ تے تس، طلب یاد آگئے	34
75	سانول نہ روز ایویں زلفاں کھنڈا وٹیاں ہن	35
77	میڈے ڈکھ میں توں سٹن جلد اتے اپنے غم سٹا جلد ا	36
79	ایں طراحویں دے گھر ٹنگئے ہوئے ہن	37
81	درد بدرتھے ہیں در نہیں لہدے	38
83	ہٹن تاں تھی گئے زبان کیوں ڈیکھے	39
85	منہ توں مونجھ کوں نال ہنجھوں دے دھوون ڈانی آیا	40
87	پہلے وسدا تھل ڈیکھوں ہا	41
89	جیڈا جھیرا گوارا تھی وی سبکدے	42
91	زہروی پیندے رہ گئے پیسے	43

93	یقین رکھٹا با بھانویں گمان رکھٹا ہا	44
95	ہوں لمبا سفر ہے جان میڈی	45
97	تیکوں وقت و سر دارہ ویندے	46
99	ڈیکھ اُجڑے ہوئے میڈے حال سیائے تھی گن	47
101	تہڈیں یادیں دا ولا میلہ لگے	48
103	ہنجھ دے موتی ویندے واری ہدھ چھوڑن	49
105	نویں چل کے اوچال آوے تاں آوے	50
107	کٹھاں اہ کل محبت تھیندی پئی اے	51
109	ساڈے گھر وچ اندھارے ہن کیویں تھیسے	52
111	وس توں کائناں او دور تھیا ہو سے	53
113	اکھیاں کوں کیا خواب ڈکھائی گئیں رانجھن وے	54
115	ویسے تاں پھل پو دھاروں ہن، بیٹا جاسید اکوئی کوئی ہے	55
117	سُند اتوں گال کاسوہی	56
119	اوندے چکے جو پیرے ہن، گلے وچ	57
121	توں جو ہیں بھادیں اندھاریں تے ٹریے ویندے ہیں	58
123	دل دی دنیا مکیسے ول ویسے	59
125	کتنا سوہٹا ہے شہر کیوں ڈیکھاں	60
127	جڈاں کوئی بد دعا نکلسے	61
129	کچھ بہشتیں دی سیر چندے ہیں	62
131	ولیکے راہ دے ڈیسن توٹے ولے ودے راہسوں	63
133	ول ہن ولا گئے تہڈے شہر دے	64
135	میڈے اندر ہے ڈر کیوں کریے	65
137	سُدھ کا کئی جو کچھ راہ تے بندائے دا پے	66
139	خواخواہ تاں مُٹھل نئے آہدے	67

68	راہ تال کوئی وی اسان کا سناہا	141
69	میڈی دھڑکن جو دھک دھک دا چایا شور اندر ہے	143
70	وہجٹن دی چھوڑ ضد جلدی نہ کر بارش دا موسم ہے	145
71	ہنٹ اکھیندیں جو کال فی رہ گئے	147
72	نہ خواب ہنچہ نہ سنگ سہیلی کھڑی رہی	149
73	میکوں تیں توں گلاناں کجھ کانتی	151
74	ہنچہ پلکیں توں پارو پئی اے	153
75	ڈھیر بھرے دن غم جھولی وچ	155
76	مکھلیں وچ دھسے ہوئے خار کون ڈیہدا ہا	157
77	زندگی وی اوکھی ہے	159

ہاشمہ پبلیسی

ڈاکٹر سید شکیل احمد کاکھی۔ ملک یلین باجوہ۔ جام شکیل احمد سجاد آہٹ۔ صوفی نجیب اللہ تاجش
 سید حبیب شاہ قاسم پور۔ سید الطاف حسین شاہ۔ احسان احمد خان (ایکین محمد امہار)
 ملک علی حیدر اعوان۔ فدا حسین خان چاٹھیہ۔ جام عارف برڈہ۔ رئیس محمد حسین (مدینہ منورہ)
 نادر خان مزاری۔ ملک عطا اللہ اعوان۔ ملک الطاف باجوہ۔ پروفیسر رفیق صدیقی
 ایوب بلوچ۔ محبوب تابش۔ جام ہاشم برڈہ۔ ملک شاہنواز باجوہ۔ جام ایم ڈی گانگا
 پروفیسر منیر ملک۔ رازش لیاقت پوری۔ حاجی عید احمد دھریجہ۔ ایاز محمود دھریجہ۔ رشید تبسم
 سیف اللہ خان کورائی (ایکڑ پنجاب پریس)۔ عبداللہ عامر دریشک۔ جام عبدالقدوس آہٹ
 ڈاکٹر ظہور احمد اعوان۔ ملک سعید احمد چنڑ۔ رستم بلوچ۔ امرت جوگی۔ ارشد خامر
 ایاز احمد ایاز۔ خانزادہ سجاد بلوچ۔ ڈاکٹر ظہور احمد اعوان۔ ظہر عروج۔ شاہد سلیم کھاکھی
 اخلاق احمد اخلاق۔ زبیر دھریجہ۔ عدنان ارشد۔ شفقت نور پوری۔ اعظم سیال۔ راشد اعوان
 تنویر ارشد اعوان۔ سانول اعوان۔ عاصم اعوان۔ ہاشم اعوان۔ باقر غزلائی۔ احسن اعوان

سراپا عجز شاعر

انسانی قلب کو اپنے اندر دی مستور نارسائی دے اور اک سائے ضروری ہے جو فن
 دیں تمام درگا ہیں دے رستے یکجا کیے و نجن تے شاعری ایس سلوک دے سلسلے وچ انسانی
 زندگی واسط توں سوہا عمل ہے۔ شاعری حُسن ہے۔۔۔ تے حُسن ساڈی رُلی ہوئی کیفیت
 ہے۔ جیندی ہول ساکوں جیون دی جاگ لہندی اے، شاعری سچ اے۔۔۔ تے سچ دا تجزیہ
 نہیں کیا دہج سبکد۔ اشیاء دے بارے فوری تجزیاتی رپورٹ ڈیون آلا چیتا تاں چٹا اے۔ تے
 چنے نال کولاتاں پکڑیا دہج سبکدے، شعلہ تاں ہتھیں نہیں آندا شعلے کوں تاں شعلے دی لپک ای
 محسوس کر سبکدی اے۔

شاعری ہک اچھا آرٹ اے جیندے وچ شاعر دے اندر وسدی ہوئی فطری تخلیقی ترکیب
 شاعر کوں بحیثیت فرد اپنے ماحول تے اپنے زمانے سمیت ابدیت دے پاسے لُٹا سکھیندی اے۔
 اپنے وسیب دی مٹی اپنے اندر کئی کمال دا تخلیقی جذب رکھدی اے اتے اے جذب ایس
 دھرتی تے وسدے ہوئے ہر بندے دے خیر وچ رچیا ہویا اے۔ اے دھرتی ہر زمانے وچ تخلیق
 کاریں، فنکاریں، چتر کاریں، شاعریں، مجذوب، مست فقیریں نال وسدی پئی اے۔ موجودہ
 عہد وچ ایس دھرتی دا سنگھار سراپا عجز فنکار، دلبر دلدار، امان اللہ ارشد ہک من موہٹاں شاعر اے۔
 جیندے خیر، مزاج، الاہول، خیال دی ہول پھول، لفظیں دی پرکھ پرچول وچ شاعری مہندی
 دے رنگیں وانگوں رچی ہوئی اے۔ موجود عہد دے شاعریں جتھاں ”کڑی دہڑے“ کوں ہک بے
 مثال، خیال تے جمال دی دھماکائی بخشی اے اوں کہکشاں وچ امان اللہ ارشد ڈوہڑے کوں سرتوں
 پھیریں تیں ہک سنواری بھری کنوار واروپ ڈتے اتے ہک لفظ کوں پیار بھریا سنگھار عطاء کیے۔
 اتے پار وار کوں اپنے منفرد لہجے دا اسیر کر گھدے۔ اوندے ڈوہڑے وچ کڈا ہیں وی کوئی لفظ،

کوئی سطر، برتھی دی نہیں ہوندی او اپنے خیال دی وٹت کاری وچ ہمیشہ اہٹی لاشعوری کیفیت دی موج مستی کوں اپنے شعور دے ششے وچ ہار سنگھار دے سارے سٹوٹ پورے کر کے اظہار کریندے۔

سرائیکی ادب دی کئی ہزار سالیں دی تہذیبی، ثقافتی پیگھ وچ ”غزل“ پچھلی صدی وچ شریک ان تھئی اے۔ اساں ڈھیر سارے غزل گو شاعر کہیں نہ کہیں حدتیں فارسی اردو لب و لہجہ داشکار ہیں۔ ہن کچھ عرصے کولوں ڈھیر سارے نوجوان شاعر ایں دھرتی دے اصل یردھم وچ اتے کچھ کچھ کافی دی کیفیت وچ غزل کوں سرائیکی نمائشا نال پیش کریندے جن تے امان اللہ ارشد دی غزل ایں وسدے میل وچ اہٹی جھمر رسائی کھڑی اے۔ امان اللہ ارشد دی ہر غزل دے ہر شعر وچ سرائیکی تہذیبی روایت جدید رنگ وچ رچی ہوئی اے۔ امان اللہ ارشد دی شاعری وچ سرائیکی وسیب ساہ گھندا پے۔ اوندی شاعری وچ روہی دی تس بیہٹ دی اُجو دی وسدی وسوں، تھلاں دے چندھ، دمان دیاں دلداریاں، کچھی دے وٹن اوندے اندر وسدی سبک دی سبتن نال جاگدیاں جن تے امان اللہ ارشد اہٹی جاگ، اہٹی جوگ وچ جوگیں وانگوں وٹنیدا تے ورتیندا تے اپنے مکھوے وسدی مٹھوئی مسک نال ایں دھرتی دے میل سہیداو دے۔

یار ارشد!

تیڈی شاعری تیں الیندیں ہوئیں میں ولا ولا لفظیں دی نارسائی وچ رُل وینداں،
تیڈی بارگاہ وچ فقیر دے پیار دے مٹھل من قبول ہووون۔

عزیز شاہد

دیرہ غازی خان

ماہٹوں مٹھل

سندھو سیں دی پرلی من دا واسی۔ سرائیکی دھرتی دے ڈکھ سکھ داسنہیر و، سنگت سانجھ، پیت پریت دے دھرم دا پنجاری۔ سوجھل سوچیں نال ستر یا سٹوریا، سنگر یا سنگریا، مٹھدا ماہٹوں، من موہن متانہ۔ اوندے کیرھے ڈکھ ڈول دی گالھ چولوں۔ سیس سریر دے سچ اچ اوندا منہ متھا محبت دا آستانہ آتے اوندے وچ سدا آباد محبتیں دایم خانہ۔ جیندے منخواریں اچ شامل فقیر سمیت ہک زمانہ اے۔ جیندیاں اکھیں جیوٹ دے سوم رس بھرے کٹورے۔ جیرھا لیندے تاں خیالیں دی تیج تے لفظیں دے پٹھل زیندے۔ جیندے آلا دی بینسری سُن وٹ کوں جس رس داسو بھ ڈیندی اے۔ ڈوہڑہ اوندے اندر سے حسن، حالات دے جبر، ناہوند، نارسائی تے نا پھرائی دے کرودھ دی منہ زور نہیں وچ نڈ دا خردا درد وند لوکیں دی پڑھ اچ پار اوار دے ڈکھیں دی کتھا کریندے۔ جیندے وچ حال، کرہ نہہ، پیلھوں ڈیلھے آتے نہیں سنہل دی شکلو دی مٹھاس لہدی اے۔ کترن دی یاس ہیل ڈیندی اے۔ اوندی غزل اچ ارداس اے جیڑھی اٹھی وٹوں واس لوکیں دے ڈکھ ڈنچ تے محرومیں دی ڈس ڈیندی اے۔ نہریں ہاب تھئی کر یہہ دی ماری روہی دی تئیں اوندا اچار تے وسیا کہیں انسانی ویزھے دے اُجڑ تے وٹن دی ڈس ڈیندے۔ اوندی نظم اچ انسانی ذات دادا کی ڈکھ موجود اے۔ جیڑھی ہاکڑہ، ستلج، چنابہ تے سندھ دے کنٹھے توں گھن روہی تھل، دمان دی اُجڑی وٹوں تے لہندی عذاب رُت اچ وہندی اکھاے جیڑھی سکدی نہیں۔

۔ شق ۔

مہرے وال

سچے جذبات دا کھرا شاعر

شاعری، شاعر دے اندر دے احساس دی ترجمان ہوندی اے۔ جیویں شاعر دا من کھراتے سچا ہوئے اونویں شعریں وچ سچ دی خوشبو زیادہ ہوئے۔ ایویں امان اللہ ارشد سچے جذبات دا کھکھساس شاعر ہے۔

ہیں واسطے میکوں ایندی شاعری وچ خیالات خالی لفظیں دی لوکار ویزھ کے نمائش کریندے نی نظر آندے بلکہ مٹھے مٹھے چھوٹے چھوٹے زندگی دے سچ نال سنگریئے ہوئے ملدن۔ امان اللہ ارشد دی شاعری شروع توں گھن تے اخیر تئیں اوٹھی دھرتی تے دھرتی وائیں نال گھنڈھی ہوئی نظر دی اے۔ جیکراے محبت دی گالھ کریندے تاں اپٹے ویسب دی زبان اچ کریندے۔ ایندے سارے حوالے مقامی ہن۔ ایندا کوئی حوالہ اوپر اکاٹنی۔ دھمال ایندیں غزلیں دا مجموعہ ہے، غزل فارسی کنوں اردو دے رستے نال سرانیکی وچ آئی اے۔ شروع وچ سرانیکی غزل داسنگار اٹھاں زبانان دے ترکیبیں نال کیتا ویندا ہا۔ پراچ دے سرانیکی شعراء اینکوں شمع پروانے دی بجائے چنری، مہندی، تھل، دمان، روہی، ریت دے رنگیں نال سنگارن تے سجاوٹ پئے گھن۔ ایندی وجہ توں ساکوں سرانیکی غزل آوٹھی نظر امدی ہے تے کتھاؤں اوپری نی لکھدی۔ امان اللہ ارشد دا شمار وی انہاں شعراء وچ چھیندے۔ ایندی غزل وچ اوٹھی مٹی دے سارے رنگ موجود ہن۔ نہ صرف موجود ہن بلکہ سوئے سلیقے نال سنگریئے وی کھڑن۔ اچ سرانیکی ادب کوں غزل دی ہوں لوڑھ ہے تے خاص طور تے ایہو جھیں غزل جیڑھی امان اللہ ارشد آکھدا پے۔ اے اوٹھی دھرتی نال محبت کریندے تے دھرتی واس ایندے نال پیار کریندن۔ سرانیکی غزل کوں جیکر دھمال جیہاں کتاباں ملدیاں رہ گیاں تاں آوٹن آئے وقت اچ سرانیکی غزل دا چندھ ڈھیرا گونہاں تھی ویسے۔

اسلم خان گورمانی

سرپرست ایسکو ویلفیئر فاؤنڈیشن

کوئٹہ گورمانی (دیرہ غازی خان)

ڈوجھا جنم

میں اب گھر بیٹھا، سوچتا ہوں، جو کیا تھی؟ دل دے ڈالوں ایک تھی، گن، ابدن ترسجا آخری ہوندے۔ میں غریب آدمی، اے امیریں والی بیماری کوں میں کیوں لہجہ پیاں۔ طارق خان جتوئی تے خاص طور تے نور محمد سیں، جنیں میکوں آکھیا ہاتوں میڈے گھر دا فرداں، میڈی ہر پریشانی وچ میں میڈے نال ہوساں، کے تک میڈی بیماری واساتھ ڈلسن۔ ڈھیر سارا ایوس زندگی کوں بے آس تھیا پٹھا ہم۔ کہیں ویلھے سردار ظفر خان چانڈیودی تسلی تھوڑا حوصلہ ڈیندی تھی جو یازار شد! میڈا علاج تھی سکدے۔ اسا کوں حکم کریں اساں حاضر ہیں۔ ظفر خان چانڈیو ہوں محبتیں آلا جوان اے، جنیں کہیں موڑ تے میکوں کلہا نہ چھوڑیا مگر عادت دا دھلپ کہیں پاسے نہ وچن ڈیندا ہا۔ کھسے بہہ تے اکھیں کوں بک منظر تے ٹکا تے بہہ وچن تے دل آپنے آپ نال کالیں کرن دے سوا کوئی چارہ کاستاں ہا۔

اتنے تیں دروازہ کھڑکیا۔ ہالیں آن ڈیسا ہروں مہمان ان۔ بہر گنم تاں او مہمان سیں پردیسیں رفیق احمد صدیقی، ظفر اقبال جتوئی تے میاں سجاد احمد المعروف میاں جٹن ہن۔ ملن دے بعد میاں جٹن بغیر کہیں وقت ونچائے حکم ڈتا توں بس تیاری کر، اساں پروگرام بٹاتے آئے پیسے، میڈا ہائی پاس کرویندوں۔ میں بہانے بناؤں وی کوشش کیتی مگر اوں شخصیں والے بک نہ سٹی۔ میں پرسوں دیاں سیٹاں کرویندا پیاں پرسوں خانپور انتظار کریسوں۔ صدیقی صاحب، جتوئی صاحب جلو اے ڈوڈ۔ نہہ بعد آویسے۔ ٹھیک اے ارشد! اللہ حافظ۔ شاہچا..... مہمان گے۔

انہاں دے بعد میں ڈول ڈ۔ نہہ کیوں گزارے او صرف محسوس کیتے دنج سکدن۔ ڈسائے فی دنج سکدے۔ کہیں ویلے میں ہالیں کوں ڈیہدیں ڈیہدیں ڈھیرا گوں تے نکل ویندا ہم۔ ایویں لگدا ہا اے شو دے یتیم ہال ہن۔ انہاں دا کیا بٹے۔ کوئی سر تے تھہر کھیسے وی سہی یا کائیناں۔ دل کہیں ویلھے گھر دے اگواڑ تے کندھیں کوں ڈیہد اہم جتھاں کھینڈ دیں میڈا بچپن گزریا ہا۔ ایویں لگدا ہا میں اس گھر وچ ول کڈا ہوں کائیناں ولساں۔ جنیں ویلھے میں گھر کنوں نکلتن بیا ہم تاں میکوں لپٹے چھوڑیں دھیریں تے ڈاڈا حاترس ادا پیا ہا۔ مکلادوں ویلھے میڈیاں اکھیں میڈے منہ وی کھل واساتھ ڈیون توں جواب ڈے ڈتا۔ اماں سکٹ دیاں دعائیں گھن تے جڈاں گھروں نکلتن بیا ہم تاں ایویں لگدا ہا جیویں گھر دے دروازے میڈے پیر پکڑ گھدے ہودن تے میکوں ادا پیا ہووے نہ دنج پر میں پیر چھڑواتے ٹریم۔ وتی توں نکلتیں ہوئیں میں پھر تے وتی کوں آخری واری ڈنھا۔ جنیں دیاں گلیاں وچ میڈا بچپن میکوں کھینڈواتے بھجدا نظر ادا پیا ہا۔ اونویں تاں میں روز گھر دں باہر ویندا ہم پر

اج دا ونجرو کچھ عجیب ہا۔ اکھیں کول کوئی منظر صاف نظر نہ ادا ہا۔ ایویں لگدا اہا سارے منظر دھندھا، گن۔ خان پور اسٹیشن توں ساکوں دھیر سارے کچھیں الوداع کیتا۔ میں، میڈی چھوٹی بیگم، ظفر اقبال جتوئی تے بابا نور کراچی روانہ تھی پو سے۔ بابے نور وڈی تل ڈتی، او میں کنوں پہلے بانی پاس کروائی ودا ہا۔ ڈاڈا ہا مگر بزرگ، کتھانیں پریشان نہ تھیوٹ ڈٹس۔ جناح ہسپتال کراچی وچ داخلہ تھی گیا۔ اُتھوں اپریشن دی تاریخ دا انتظار کرٹ پئے گیو سے۔ سعید خاور سکین دیں محبتیں نال ترخ جلدی مل گئی۔ سعید خاور ساڈی دھرتی واکمال جوان ہے۔ جیڑھا نو اے وقت کراچی وچ ایڈیٹر ہے۔ اوں تاں کمال کر ڈتی، مصروفیت دے باوجود وقفے وقفے نال ڈینہہ ارج چار چکر مار گھندا ہا۔ سنگتیں دیاں فون تے دعائیں کنوں پتہ لگدا اہا جو لہڑی دنیا توں محبت ختم کائے تھی۔ مرشد عزیز شاہد سکین جیڑھے تقریباً روزانہ کال کریندے ہن۔ ہک جملہ آکھیو نے جیڑھا میکوں اج تئیں یاد اے تے یاد رائے جو ”وے یہاں! میکوں تاں اے پتہ کائیں اہا جو میکوں جیڑے نال اتنا پیار اے، اے تاں ہن پتہ پیا لگدے جو جیڑے واسطے مل مل دعائیں نال گذروے۔“

جام عابد حسین عابد، دلنور نور پوری، قاصر جمالی، اصغر گورمانی، ریاض عصمت مشتاق سبقت، جہانگیر مختص، مصطفیٰ خادم، جاوید چاندیو، ظہور دھریہ، اکرم ٹھامی، عبداللہ عامر دریشک عاشق یزدار، مظہر نیازی، شہزادہ آصف گیلانی، حاجی حبیب اللہ سرا، غیور بخاری، دبی کنوں نذر متوجہ، ڈاکٹر ظہیر احمدانی، جام نذاحسین کھمرا، حاجی مشتاق احمد اراکین، شاہد خان گوپاٹنگ، سعودیہ کنوں شبیر خان ہر وقت فون تے رابطے وچ راہندے ہن تے طبیعت دے ہارے فکر مندی دا اظہار کریندے رہ ویندے ہن۔ اجمل ساجد تے انہاں دے والد حاجی رسول بخش سرا، مظہر سعید گوپاٹنگ، احسن فریدی، جام عرفان بھایا سیف اللہ خان سیفل، سجاد ساقی، ہسپتال تک آئے۔ کراچی دی سنگت نذیر لغاری، مشتاق فریدی، مصطفیٰ خان حاجی رینواز، کرنل جبار عباسی، پرویز مغل، قاسم خان لاشاری، غفور ملک، قاتر حشر، حنیف خان نوناری، اقبال مہر تے میڈے چھوٹے لادیا رافض بھائی محبتیں دی کمال کر ڈتی۔ غلام جیلانی خان دھریہ تے بھڑو بجا طارق اعوان برروز اپٹاکم کار جھوڑ تے ہوں سارا پندھ کرتے آوٹ، انہاں دی بے لوث محبت داثبوت ہا۔ دتی کنوں ماسٹر نذیر احمد خان گوپاٹنگ، غلام یسین بھٹی، رستم بلوچ وی کراچی آگے تے گھروں چھوٹا بھرا احسان اعوان تے حاجی اقبال احمد اعوان دے کوٹ نال بیماری دی پریشانی محسوس نہ تھی تے اللہ دی رحمت نال اپریشن کامیاب تھی گیا۔ بانی پاس دے بعد اللہ سکین ڈو جھی زندگی عطا کیتی شیت اچاں کوئی کم باقی ہے۔

امان اللہ ارشد

سرپرست ارشد ادبی سنگت

0300-6704057

Email: amanullah.arshad@yahoo.com

خواب دی میگوں سمجھ فی آندی ، اللہ اللہ
ہئی سانول دی پانہہ سراندی ، اللہ اللہ

رکتھ آسمان رکتھاں کے دھرتی جلدی پلدی
رکتھ رانجھن رکتھ در دی باندی ، اللہ اللہ

کھھی میں فی نال میڈے ہے دُنیا ساری
یار دے ناں دے پگاوں پگاندی ، اللہ اللہ

ڈس دے سانول سک تیڈی کوں رکتھ کے سانجھاں
نہیں ماندی دے من وچ ماندی ، اللہ اللہ

چاندنی رات اِچ تھل دی ریت جو پیر چمبیے نس
 ریت ڈٹھی ہم بڈی چاندی ، اللہ اللہ

کافر آکھ کے ساڑیا دُنیا جیکوں اِچ وی
 خاک وچوں آواز ہے آندی ، اللہ اللہ

ہونکوں غیر سمجھدیں ارشد جیندے مُنہ تے
 نت ہے تسبیح پیڑے ناں دی ، اللہ اللہ

☆.....☆.....☆

(مرشد عزیز شاہد دے حضور)

لب تے لفظیں دا کال ہے مُرشد
اندری اندر دھمال ہے مُرشد

ساڈے وسے تے مینہ ویا کائی
ساڈا سفریں تے مال ہے مُرشد

تیڈے قد میں کوں زندگی سمجھے
ہُن تان نکھوٹن محال ہے مُرشد

بھاویں چہرے تے دھڑپے گئے ہن
دل تان ہالی وی ہال ہے مُرشد

ساڈے کیتے کرم اے تھوڑا نہیں
تیکوں ساڈا خیال ہے مُرشد

اپنے اندر جو حجات پاتی ہے
ہجر وچ وی وصال ہے مُرشد

رکتواں ڈینھ اے روزیت پٹھے ہیں
ہنجھ دا پاٹی حلال ہے مُرشد

روز جلدے پچھوں تے نہیں ہٹدا
ساڈا دل وی بلال ہے مُرشد

لعل کوئی کائی گودڑی دے وچ
گودڑی آپ لال ہے مُرشد

کئی فقیریں سُنجاں پاتی ہے
تیڈا در وی کمال ہے مُرشد

ہونٹ پُچ ہن تاں کیا تھیا ارشد
جسم سارا سوال ہے مُرشد

☆.....☆.....☆

جسم توڑے جو تھی گن خستے ہالیں دے
باری تھیندے دیندن بستے ہالیں دے

ہال تاں ہو دین پھل پھلیں دی قسمت کیا
بھاپیں نال سجے ہن رستے ہالیں دے

دل تاں آہدے یونیڑیں نال ٹھہکال گھنوں
اے جتنی پر خواب فی سستے ہالیں دے

کھلدے گن تے شالا کھلدے گھر آون!
ڈر ڈر تے بہہ ڈیہدوں رستے ہالیں دے

منہ ڈونکتیاں شاربتاں ڈے کے کیا منگدن
ڈس ہاں سمجھ کون شکستے پالیں دے

منظر ڈیکھ آسمان دیاں اکھیں رو پوندین!
خون اچ لتھڑیے پُٹ تے بستے پالیں دے

بھانویں ارشد جتنی وار خزاں آوے
نہ گملاوین اے گلدستے پالیں دے

☆.....☆

اپنے نکلھو پئے، جن مختار بلوچ دے ناں

نگاہیں توں نکھیر دے نی کریندے
ایویں ویران دیہڑے نی کریندے

ایویں ادھ سیرھ وچ لانہہ نی چھویندی
ایویں تاں غرق پڑے نی کریندے

بھریے شہر اچ جیویں کھا کھڑائی، کہیں
ایویں تروڑے نیڑے نی کریندے

میڈا مالک کہیں مجبور اکھ توں
پرے مکھٹاں دے پیڑے نی کریندے

جتنوں ولدی ولا ولدی نہ ہووے
اتجھے پاسے سنیہڑے نی کریندے

رُسٹ والہیں کوں کوئی تاں وُج کے آکھ
اتجھے جھیڑے اوڑے نی کریندے

وُجھن جیڑھے تے جیوٹ اوکھ نظرے
او اتنی دل دے نیڑے نی کریندے

ملن دی آس وی ہووے نہ ارشد
ایہو جھیں یار! جھیڑے نی کریندے

☆.....☆.....☆

پُپ چنگی نی کجھ کجھ رو لے ہووِن پے
ڈھیر نہیں تاں تھولے تھولے ہووِن پے

سُن چلکا رتے من دی تار چھٹنگ پئی اے
نالھی تے چڑیاں دے ٹولے ہووِن پے

من وچ دسدے لوک دسن دتھ خوش ہووِن
بیشک او اکھیاں توں اولے ہووِن پے

دل دے حال لکھیسوں قبر دیاں کندھیاں تے
کفتی دی گنڈھ ہک ڈوکولے ہووِن پے

کرٹا پیار تے ول دنیا توں ڈرٹا کیا
ہوون پے چودھار چو لے ہوون پے

دور توں لکدا قافلہ ہے درویشاں دا
کا نہیں دے گل ساوے چو لے ہوون پے

روہی واس ہوں اپٹے لوک پیارے ہن
بھانویں جو ہن گالھے بھولے ہوون پے

گالھ کریں فرعون دی اکھ وچ اکھ پاتے
محل دے سامنے تہڈے کھولے ہوون پے

منزل پاسے منہ کر فرتاں ہن ارشد!
فردن بھانویں ہولے ہولے، ہوون پے

☆.....☆.....☆

او ساوڻ ها سڳيا في وس اڄڻ تيئ
اساں تس هاسه هون پے تس اڄڻ تيئ

اُون مُزُ کے هک دفعه کھل کے ڏٺا ها
اساں چيندے وڊے هيں چس اڄڻ تيئ

توڻے سر تے برف بارياں شروع هن
مڱي اندر دي نهيں اُکرس اڄڻ تيئ

مٺها هک ناں گھدا هم ياو اُمدے
مپڙے منه وچ وڊي هے رس اڄڻ تيئ

سبھ لوکی ایں راہ تے دیندے پئے ہن
ولیا تاں کوئی وی نہیں واپس اچن تیں

رلے رہندیں ہوئیں عمراں گزر گئی
اُونکوں کجھ نی سکيا میں ڈس اچن تیں

جیندے دل وچ نی وسدا پیار ساڈا
اساں پیسے پے اوندے وس اچن تیں

سوچیندوں روز ارشد ، بس کریندوں
کیجی تاں کائے پر بس اچن تیں

☆.....☆.....☆

وَتی وَتِی ہوکا ڈیسوں ، ویسوں پے
لُحْطہ کھیڈے یار وِچسوں ، ویسوں پے

جھوک تپڑی تے کیڑھے ماٹ مسافریں کوں
ڈو ڈینھ تپڑا مال چریسوں ، ویسوں پے

پکھی واس ہیں سیں تپڑے ہمسائے تاں نہیں
جیلے آکھیں مڈیاں چسوں ، ویسوں پے

کھل آکھ یا رو آکھ کوئی جو آکھ
یاداں ساریاں سینے لیسوں ، ویسوں پے

ساڈے دل کوں تروڑن والا تنگ نہ تھی
لحظہ کھن بس نیر وہیوں ، ویسوں پے

تیڈیاں پکھیاں کتھ تے کتھ ہن محل اوندے
پاگل دل کوں اے سمجھیوں ، ویسوں پے

ساڈا تاں بس جوگیاں والا پھیرا ہے
بین وچیسوں ، من پرچیسوں ، ویسوں پے

ساڈی بکھ کوں ڈکھ تے توں نہ مونجھا تھی
تیکوں کوئی تکلیف نہ ڈیسوں ، ویسوں پے

شہر وی تیڈا لوک وی ارشد تیڈے ہن
ساڈا کیا ہے جیلے ویسوں ، ویسوں پے

☆.....☆.....☆

کچھ روہ نکلتے ، کچھ تھل نکلتے
دل تاں سارا جنگل نکلتے

اکھ میڈی توں ہنج نکلتی ہے؟
یا ساوٹ دا بادل نکلتے

کون ہے چور کڈھائے می نانواں
پکو ناں ہے ، ول ول نکلتے

ہولے ہولے سُخ تھئی وتی
کوئی اہ نکلتے ، کوئی کل نکلتے

تیڈے شہر توں تیڈے در توں
جو وی نکتے جل جل نکتے

چندر کوں حُسن تے ناز بہوں ہا
میڈے چندر وی آدھل نکتے

تیڈے نال گزاریا جیون
جیلے سوچم ہک پل نکتے

ساکوں یار بٹا کے خوش ہے
ارشد او وی پاگل نکتے

☆.....☆.....☆

اچ کھیپا ہے کل کھیپا ہے
توں وی مل پیا ہیں، ول کھیپا ہے

باہروں میلہ ہے، من اکیلا ہے
دراصل اے اصل کھیپا ہے

اساں زیور سمجھ کے پاتا ہے
ساڈی عمراں دے، گل کھیپا ہے

زندگی دان تھئی اے ڈو پل دی
پل کھیپا ہا، پل کھیپا ہے

ہک مکاں لامکاں دے وانگوں ہے
ہک محل، بے محل کلہپا ہے

کہیں دے احسان چا کے کیا جیوٹ
ایں حیاتی دا حل کلہپا ہے

دل دی دھڑکن جو رکدی ویندی ہے
موت نہیں اے مٹھل کلہپا ہے

ساڈی جُت تاں کئی نہیں ارشد
یار دل سگدیں ول، کلہپا ہے

☆.....☆.....☆

تہڈے آوٹ کول دیر تھی گئی اے
میکوں روندیس سویر تھی گئی اے

کر نہ ترلے ساکوں بچاؤں دے
ہُن ہوں ساری دیر تھی گئی اے

پتھریں تے نراض کیوں تھیندیں
تہڈے بُوہے تے ہیر تھی گئی اے

زندگی ہُن تاں ساکوں معافی ڈے
جیر دھی تھی گئی اے ڈھیر تھی گئی اے

اے رقبیں دی فوج کجھ نہ ہئی
تیڈی شاہس تے شیر تھی گئی اے

اے بھنوالی خوش دے ویلے دی
تیڈی جھمر دا پھیر تھی گئی اے

او الیندا تے پھل کریندا ہے
تار دل دی چنگیر تھی گئی اے

وقت جو اوندے نال ٹر پیا ہے
اوندی شارک وی سیر تھی گئی اے

ڈھیر کوئی شے وی ٹھیک نی ارشد
یاری ودھ ودھ کے دیر تھی گئی اے

☆.....☆.....☆

سوچھیں دا ہے رہٹا کال حویلیں وچ
توں نہ مُفتے ڈیوے ہال حویلیں وچ

پیار دے ہک مجرم کوں سولی چاڑھیا گیا
کھلدا رہ گیا ہیا بھائیواں حویلیں وچ

اکھیاں آثر ایہے منظر ڈیہدیاں ہن
کالے لیکھ تے چٹوے وال حویلیں وچ

سچ دے سانگے، خواب، خیال تے دھج کُوڑی
کیا کیا سانہوں ہن درساں حویلیں وچ

ساڈیاں دھاہیں کوٹ کوں لگ کے دل آیاں
کون مچاوے ساڈے حال حویلیں وچ

پیار تیڈے دا قیدی ککھا نہیں ہوندا
تیڈیاں یاداں رہندین نال حویلیں وچ

کتنے مفلس پیار و فن تھئے کندھیاں وچ
کتنے خواب ڈتے گئے جال حویلیں وچ

نال ہوویں تاں ریت بہشت اے ارشدی
تیں بن دل فی لکھا الی حویلیں وچ

☆.....☆.....☆

اپنے نازک مزاج زخمیں کوں
کیوں فی گہدا علاج زخمیں کوں

سرت سگدے میٹھے سائے بھل گائنی
وکی پا کیا ہے تاج زخمیں کوں

ساؤنیں لفظیں دی اوڑھ ہے اینوں
گائنی ڈیہدا سماج زخمیں کوں

گُوڑ ، لالچ ، فریب تے دھوکا
چھیڑ نہ لا علاج زخمیں کوں

جیر دھا کھل تے اقرض ڈے دیندے
بھرٹا پوندے دیہاج زخمیں کوں

توں وی آسگدا ہیں نشانے تے
ڈے نہ اتنی رواج زخمیں کوں

تیڈا آوڻ علاج ہے ارشد
منہ ڈکھا ونج مُتھاج زخمیں کوں

☆.....☆.....☆

زندگی کوں جو سُکھ دی سنگت ڈے گیا
ویندیں ویندیں نواں زخم وت ڈے گیا

بعد تیڈے ، تیڈے غم دا احسان ہے
کئی ڈیہنھواریں دی ساکوں سنگت ڈے گیا

ماٹ ودھ گے میڈا میڈنیں نظریں دے وچ
میڈا دشمن جڈاں میڈی پت ڈے گیا

توں اُمیدیں دا ڈیوا ہیں توں نہ وسم
تیڈی خاطر کوئی گل دی رت ڈے گیا

ڈیکھ کہیں دے اُتے نہ بھروسہ کریں
میکوں ڈھلدا پچھاواں اے مت ڈے گیا

ہونوں ہک مُسک خیرات ڈے نہ سکیوں
تیکوں سُکھ دی جیڑھا سلطنت ڈے گیا

شخص مفلس جیہاں ڈے کے ہک کھل تیکوں
کتنے سالیں دی سدھ فی کمت ڈے گیا

اے وی بارش دے موسم دا احسان ہے
مپے گھر کوں ستاریں دی چھت ڈے گیا

بیار ارشد ملیا بھاویں نفرت منی
جو وی ڈے گیا پیڑی معرفت ڈے گیا

☆.....☆.....☆

ہن تہڑے اے سینے زوریاں کون کرے
اکھدے اندروں خواب دیاں چوریاں کون کرے

پیار دا رشتہ کچی تند ہے ریشم دی
پکیاں ایسے کچیاں ڈوریاں کون کرے

تاج محل دے اندر راج اندھاریں دا
ہوریاں صورتاں اندروں ہوریاں کون کرے

وصل دے وسدے مینہ وچ نمین نچا ڈیکھوں
کٹھیاں پر اے چندر چکوریاں کون کرے

دل دی تاں ہئی پگال ہئی دل تاں نہ رہ گیا
ہُن اے سکھٹیاں نین پشوریاں کون کرے

اکھ دا اسی موتی ڈے تے ننھریا ہے
خالی اے منہ تار کٹوریاں کون کرے

تھل تے ارشد چھوڑ ویساں چھاں چھالیں دی
جبندیں جی اے راہواں چھوڑیاں کون کرے

مونجھ ودھ ودھ ودھیک تھی گئی اے
شرک وانگوں شریک تھی گئی اے

انتظاریں حساب فی کیا
پٹھیں رستویں تریک تھی گئی اے

حال سٹوا ہاں پیار دے پنڈھ دا ؟
ہن طبیعت تاں ٹھیک تھی گئی اے

میں ہاں بھونیں واس بھونیں دی دلداری
میڈے خون اچ شریک تھی گئی اے

کائناتی ولگا تاں یار فی ولگاں
جاں پھرتے لیک تھی گئی اے

پیار دی پل صراط اہ کل تاں
وال توں دی بریک تھی گئی اے

میڈے ہتھ اچ جوہی تاں دولت ہی
میڈے ہتھ وچ تاں بھیک تھی گئی اے

گنگی فریاد اہ میڈی ارشد
میڈی چوکھٹے چیک تھی گئی اے

☆.....☆.....☆

توں سہہ سہکسیں نہ ساڑے دُور تھی دُنج
بھلا سنگدل دے پاڑے ، دُور تھی دُنج

توں اکھیں نہ وچھا ہنٹی اُوندی راہ تے
ودا پگلیاں لتاڑے ، دُور تھی دُنج

توں شرمیلا جیویں چھوئی موئی دا تیلہ
اتھاں لوک ان گراڑے دُور تھی دُنج

اساں دل دی دلیری ڈیکھٹی ہے !
ایویں ہک ڈوں ڈیہاڑے دُور تھی دُنج

فصحا ایں شہر دی رہزن بٹی ہے
نہ بھر بھونگے تے بھاڑے دُور تھی دُبح

وفا داری تاں ہے گھاٹے دا سودا
نہ پڑھ اُلے پہاڑے ، دُور تھی دُبح

اِتھاں انسان رب کوں بھل گیا ہے
متاں آون اُجاڑے ، دُور تھی دُبح

نکھیرے وچ بکھیرے شرط کاسی
ویگاڑے نہ ویگاڑے دُور تھی دُبح

اے نت ارشد لڑایاں جگ ہسایاں !
توں سٹ نٹ نٹ دے کھاڑے دُور تھی دُبح

☆.....☆.....☆

ساڈا لفظ لفظ دردو ساڈی گال گال زخمی
اساں درد دے مسافر ساڈا سارا حال زخمی

ساڈے درد کیا پھلیندیں ساڈے زخم کیا گھٹیندیں
اساں کربلا دے تسڑے ساڈا وال وال زخمی

سیہوں دشمنیں دے پتھر اساں سخت جان کھلتے
کوئی مہربان کر گے ساکوں پھل دے نال زخمی

ساڈیاں کچ کرور آساں تیڈا تیز تیز لہجہ
تیڈا ہر جواب پتھر ساڈا ہر سوال زخمی

جیندے ہونٹ بند ہووِن، جیندا زخم زخم ہو لے
میڈے وانگ تھی سگی تاں کوئی بیا ڈکھال زخمی

میڈے ہاں کوں ہوڑ سگدیں میڈا عزم مرنی سگدا
تیڈا ظلم کرنی سگدا میڈی صبر ڈھال زخمی

اتھاں کون کہیں دے ارشد زخمیں تے لاوے مرہم
پیا ہے قدم قدم تے اتھاں زخمی نال زخمی

☆.....☆.....☆

اکھیں ساوڻ تھپون بیشک سوچاں تھل نہ تھپون
پیر تھئے شل خیر انہاں دی جذبے شل نہ تھپون

اچ مل پئے ہیں اچ تاں رہ تے دل دیاں ڳالھیں کر گھن
تھی سبکدے کل تھیوے پر اے میلے کل نہ تھپون

اُتنے توڻی ساری وتی سمجھ دے سانگے سکے
سچ دی سولی دے جے توڻی سونہیں ڳل نہ تھپون

نہ آویں تاں تیڈی مرضی آنویں صاف ڈسائی ونج
تاں گھیس دیوچ مفت اساڈے خواب نجل نہ تھیون

اسانیں توں ڈھندیاں بجلیاں سرتے آپ بھگیسوں
ریشم لوکیں کوں ونج آکھو ساڈی جھل نہ تھیون

جیڑھے تروڑتے رشتے سارے پکے پار پے ویندن
دل چھندے او اکھ توں ارشد اوڈھر پل نہ تھیون

☆.....☆.....☆

راہ منزل دی گمنام تھیدی پئی اے، شام تھیدی پئی اے
آس جیون دی ناکام تھیدی پئی اے، شام تھیدی پئی اے

او جیکر آویندا دل کوں تسکین ہئی، رُت وی رنگین ہئی
ہن تان مونجھیں دا کھر ام تھیدی پئی اے، شام تھیدی پئی اے

کتنے ننگے بدن ایندے اوچھن تلے، کالے بوچھن تلے
بے لباسیں دا احرام تھیدی پئی اے، شام تھیدی پئی اے

تہڈیں زلفیں دی سانول سیاہ رات اچ، بن تے خیرات اچ
شوم شہریں دیوچ عام تھیدی پئی اے، شام تھیدی پئی اے

شام تھئی تاں او واگاں ولیسے کیویں، کلھنیں ویسے کیویں
میڈی چاہت تے انعام تھیندی پئی اے، شام تھیندی پئی اے

حُسن تہیڈے دا اے چندر پلٹا تاں ہے، انت ڈھلٹا تاں ہے
ڈنھ دا ڈیکھ انجام تھیندی پئی اے، شام تھیندی پئی اے

میڈیں ہونٹیں تے وی آس نجدی پئی اے، پیاس نجدی پئی اے
تہیڈی اکھ وی جھٹ جام تھیندی پئی اے، شام تھیندی پئی اے

کرتے وعدہ توں ارشد بھلائی ڈر نہیں، میڈا گئی ڈر نہیں
تہیڈی چاہت وی بدنام تھیندی پئی اے، شام تھیندی پئی اے

☆.....☆.....☆

ہول نہ ڈھول ایویں مجھوریاں ہوندین پیاں
پیار والیں دے لیکھ اچ دُوریاں ہوندین پیاں

اٹا پیار جے توڑ نی پُناں مَنجھ نہ کر
ڈھیر کہانیاں یار ادھوریاں ہوندین پیاں

پیار کرن والیں دا حق ہے رت ڈیوٹ
کہیں دی قسمت دیوچ پُوریاں ہوندین پیاں

جگ آہدے جو خوشبو قید نی تھی سگدی
قید دیوچ وی کئی کستوریاں ہوندین پیاں

دل کالے تے اندر میلے ہوندے ہن
 باہروں شکلاں گوریاں بھوریاں ہوندین پیاں

تیر مریندن پھلاں نال سنگار کراہیں
 زہر پٹھن تاں لال کندوریاں ہوندین پیاں

جیوٹ ارشد کھیں جیوٹ ، کیا جیوٹ
 روروتے بس زندگیاں پوریاں ہوندین پیاں

☆.....☆.....☆

درد سُٹوا نہ یار کندھیں کوں
ڈیکھ! ٹکراں نہ مار کندھیں کوں

کتنی بھولی ہے مفلسی میڈی !
گھر اکھیندی ہے چار کندھیں کوں

کھمدی کھمن توں خوف تھیندا ہے
میڈے گھر دئیں ہمار کندھیں کوں

کائی مگٹی اے تیڈے بے بردی
جتنی ڈیویں توں وار کندھیں کوں

ہُن تان اے حال اے، حال ڈینداں پہ
آپٹیں راز دار کندھیں کوں

گل اساڈے دا خون حاضر ہے
سانولا توں سنگار کندھیں کوں

مینہ لالچ دے لوڑھ چھوڑیا ہے
ساڈے ویڑھے دیں تار کندھیں کوں

دل ملیندیں تان ول بہانے کیا
کیوں کریندیں ٹھمار کندھیں کوں

پاڑے وسدے دا حال نہ نظرے
اے جتی نہ اُسار کندھیں کوں

بے گھریں دی امان ہن ارشد
تہوں کریندا ہاں پیار کندھیں کوں

ولھیٹ اپٹے گُنا ہیں ساریں دا بار مونڈھے تے چئی ودے ہیں
اونویں تاں ڈیکھن کیتے اے کالی لکار مونڈھے تے چئی ودے ہیں

کتھا ہوں اڑتے جو کھڑ گیا ہے قمیض دے وچ کرینہہ دا پھل
ایویں نظر دا ہے سارے تھل دی بہار مونڈھے تے چئی ودے ہیں

کتھا ہیں مہندی، کتا ہیں کجلہ، کتا ہیں کنگھی، کتا ہیں شیشہ
تہڈے ملن کیتے ڈیکھ سارا بزار مونڈھے تے چئی ودے ہیں

خبر نہیں کتنے لوک ساڈی حیاتی کیتے دُعائیں منگدن!
اساں تاں بچٹیں دا ڈھیر سارا اُدھار مونڈھے تے چئی ودے ہیں

توں لاتے تہمت نویں اساں تے اساڈا ڈس کیا وگاڑ کھنہیں
ایہو جھیں الزام جندڑی جیوی ہزار مُونڈھے تے چئی ودے ہیں

اتھاں وی تاں کوئی من منوئی اتھاں وی تاں کوئی بال ڈیوا!
اساں جو یادیں دے اتنے سارے مزار مُونڈھے تے چئی ودے ہیں

او وجدے دلہے بچے کچا وے نہ سنگریئے مارھی کتھاؤں نظر دن
ونجا کے ساری قطار خالی مُہار مُونڈھے تے چئی ودے ہیں

اساں ہسے پکھی واس ارشد اساڈے گھر دے نصیب اے ہن
میلی نی دھرتی تے جاہ پرور دِگار مُونڈھے تے چئی ودے ہیں

☆.....☆.....☆

ساڈے خواب اساڈے وانگے رُل گے رول تھلاں وچ
 ساڈا جیون ، جیون جوگا، مفت نہ گول تھلاں وچ

کیندے پیرے میس تے اہ تیں واء کھتیدی پئی اے
 کیندی گول اچ پھر دی ہے اہ تھی بے شول تھلاں وچ

ڈیکھ کے تھل دی ریت اچ چاندنی مہندی وانگے رچدی
 میڈے من دی مست چکوری پئی اے بول تھلاں وچ

تہڈے پیر ملوک تے اوڈوں ریتاں جلدیاں ہلدیاں
چھالے چھالے تھی رُل وِسن وِچ نہ ڈھول تھلاں وِچ

پندھ ای پندھ اے دھرتی تے اسمان دے ڈھانڈیاں توٹی
تس ای تس اے تس دی بس ہُن نہ کر تول تھلاں وِچ

ہولے ہولے سینے وسدی ساول سڑدی پئی اے
وسدانی تاں وسدے دی کوئی گال تاں چول تھلاں وِچ

ویرانیاں کوں بھُل کے ارشد کیویں پیار وِٹدیندوں
فرصت ہووی آہاں ہک ڈیہہ ساڈے کول تھلاں وِچ

☆.....☆.....☆

ایہو یاد اے تہڈے درتے اساں ہکوار آئے ہاسے
تہڈے ہاسے بھریئے کاسے تھئے منہ تار آئے ہاسے

حیاتی دے سفر وچ توں ساکوں مل پئیں جے نہ ملدا
ایویں لگدا زمانے تے اساں بیکار آئے ہاسے

لگی دریا کوں ڈھا ہے بھر دی بھرتے مال من ساڈے
ہئی سب خیر ہے ایہو ڈساوٹ یار آئے ہاسے

توں ہیں من میت تہڈی جیت تے ہک ریت ٹوری ہئی
اساں خود ہار کے تیکوں پواوٹ ہار آئے ہاسے

تہڈا در ہے اتجھا در جتھ اے سر سجدے دیوچ سجدے
کہیں آکھیا یا نہ آکھیا اساں سرکار آئے ہاسے

ساڈا ناں لوک چنیدے ہن جیڑھے در تے صدا کرتے
اوہو در ہا ہوں در تے اہ سوائیں کار آئے ہاسے

محبت پار دی تاں ساہ دی سرحد پار ٹپ گئی اے
نشانیں نال ہن یاداں ڈیویسن پار آئے ہاسے

میڈا ہمزاد من ، من دی مجاور بن اُتھائیں پیٹھے
جتھاں یادیں مُرادیں دا بٹائی دربار آئے ہاسے

اے دل، نیناں تے روح ارشد جتھاں لڑھے اُتھائیں کھڑھے
اساں تاں خالی ہتھیں بس ولیے اُروار آئے ہاسے

☆.....☆.....☆

(دھمال)

(امانِ آتش)

ہے نمائش دھواک چہریں دی
تھیوے پہچاٹ خاک چہریں دی

من دے اندر دے زہر لہجے ہن
صرف ہے ہٹ کڑاک چہریں دی

ساڈے نیٹاں تے بندر دے پہرے
اتھ ضرورت سُجاک چہریں دی

ساڈا جیوٹ حرام کر گے ہن
مہربانی چلاک چہریں دی

میں مقصور ہاں دل تلک ڈیہداں
کر کے تصویر چاک چہریں دی

یار لوکیں ڈے شالا خیر ہووے
کیوں ہے حالت ہلاک چہریں دی

اساں چھالے پندھیڑو پیریں دے
توں تاں کھل ہیں اُشاک چہریں دی

نہے کافر ، کیتی پیسے ارشد
بندگی ٹھیک ٹھاک چہریں دی

☆.....☆.....☆

اوندا شالا بخت رب ڈوڑا کرے
ساڈے بارے وی تاں کجھ سوچا کرے

اوندے پیریں پھل وچھاوٹ واسطے
سک اساڈی شام تیں پورھیا کرے

سر قیامت آ ونجے کوئی ڈر نہیں
نال یاریں یار نہ دوکھا کرے

تیڈے سارے غم میڈے ہر تے ڈہن
تیڈے دشمن کوں خدا اندھا کرے

اساں تن توں روح تائی پُس ونچوں
ساڈے سر تے کوئی بدل مُندھا کرے

اکھ دیوچ تانگھیں دے ڈیوے بُجھ ویندن
اتنی آکھیم جلدی ول آیا کرے

ایں دفعہ تاں بچ گیاں آکھو اونکوں
تھی سبکس تاں پیا کوئی دوکھا کرے

چندر تے وی ہُن بھروسہ ٹھیک نی
چاندنی وچ بہر نہ نکلتا کرے

کون ارشد ، کون میں نی چانڈا
اونکوں آکھو ایں تاں نہ آکھیا کرے

☆.....☆.....☆

دُعائیں بے پناہیں وچ لتھی برسات ساوڻ دی
اساں کچیاں کندھاں ساڙے ہے سرسکرات ساوڻ دی

ڳیا ساوڻ مکیاں کھجیاں اساں سوکڑ کون سکدے رہے
اساں ڏو یار نہ بھیجی کوئی سوغات ساوڻ دی

جھلیے ہا سے بھنے کا سے سبھے کٹیاں ڳیاں جھٹیاں
اساں کولوں سنبھالی نہیں گئی خیرات ساوڻ دی

اساڙی رُوح دے توبھے سبھے منہ تارتھی گے هن
ہے اچ سانول ایویں وسیا جیویں برسات ساوڻ دی

مٹھی ٹھڈکارویاں موجاں میڈے روح نال وچ رلدین
ہے والیں وچ جڈاں انگلیں پھر یندی رات ساوٹ دی

ضرورت توں زیادہ فرق ہا کیویں اساں ملدے !
کتھاں اوقات کہیں تھل دی کتھاں ہئی ذات ساوٹ دی

کیویں اوسے نہ راہ رہ گے کتھاں اوسے نہ گھر بچ گے
ڈو تے دھاں کتھاں وچ کے ایں بے مہرجات ساوٹ دی

مٹھی لٹن مٹن دیاں پھینگاں پھواتیاں ہن ویندن ارشد
شالا کوئی رات نہ آوے وچھوڑے وات ساوٹ دی

☆.....☆.....☆

تریہ دی توہین نہ کر تھل پیاسا وچ کے
چوڑوی دے چندر نہ گھن اپنا ڈیوا وچ کے

زل گیا ہے اہ دا شاعر شہرتیں دے شور وچ
مطمئن ہے آپٹیں سوچیں کوں سستا وچ کے

ہئی ضرورت دھی سسی دیاں چلکاں چا بازار گیاں
ایویں لکدے ول آیا ہاں ساری دُنیا وچ کے

ڈیکھ سکدیاں فی ساڈیاں اکھیں ہُسیاں ہاہیں تہڈیاں
گھن گھنیں ونگاں ساکوں سستا مہانگا وچ کے

میں کنوں انج تھی کرئیں اونکوں وفا دی ہول ہے
 ٹر پئے شیشے خریدن اپنا چہرا وچ کے

تسی مٹی وچ میڈے وڈ کھیں دے پیرے دن ہن
 میں سمندر کائنات گھنساں اپنا صحرا وچ کے

نفرتیں دے دور وچ جے مل پووے پل پیار دا
 گھن گھنناں میں مسجداں ، مندر کلیسا وچ کے

تیں کنوں ارشد فقط اپنی انا نہیں وک سگی
 لوک تاں اتھ معتبر تھیں اپنا شجر وچ کے

☆.....☆.....☆

ہے کیا تانگھ تے تس ، طب ، یاد آگے
تیڈے نین نظریے تاں سب یاد آگے

او رُخسار دے تل تے تاریں دی جھلمل
تیڈے پیار دے پل عجب یاد آگے

آیا یاد ، سرکار شاہد دا مصرعہ
”جو لب یاد آگے تاں رب یاد آگے“

او پاگل ، او ضدق ، او مجنوں ، دیوانہ
تیڈے بخشے سارے لقب یاد آگے

نکھیرے دے ڈوں ڈینہہ کیا سرت آئے ہن
ساکوں اپٹا نانواں نسب یاد آ ہے

گلابیں دیاں پتیاں تے پتیاں تے شبنم
پتہ نی میکوں کیندے لب یاد آ ہے

بچی رات جاگن ، او نانی دے قصے
عجب لوک ، ویلے عجب یاد آ ہے

جٹھاں تہڈے پیریں دے پیرے نظر آئے
نگاہیں کوں سارے ادب یاد آ ہے

نشانیاں ، کہنیاں تاں نی رہ بگیاں ارشد
پتہ نی او کیوں بے سبب یاد آ ہے

☆.....☆.....☆

سانول نہ روز ایویں زلفاں کھنڈاوٹیاں ہن
خوشبو سنبھال رتاں اے دل نہ آوٹیاں ہن

مونجھیں توں مردے ہاسے، خود گھرتوں ڈر دے ہاسے
سکین دے قدم جو آئے ہن جھوکیں تے ساوٹیاں ہن

او ہتھ میڈے ہتھیں وچ، کائنات ہے ہتھیں وچ
چم چم کے جیلے تھکساں مہندیاں لواوٹیاں ہن

چٹیاں ملوک ہاپیں، خالی جے تھیاں کڈاپیں
ہر شے کوں وچ اوٹکوں ونگاں پواوٹیاں ہن

چاتے نظر جھکاوے ، مُسکاتے منہ لُکاوے
ساریاں ادا نہیں اونندیاں بس من کوں بھاوٹیاں ہن

او پل نہ رب ڈکھاوے ، اوندے پیریں دھوڑ آوے
ساوٹ دیاں بارشاں میں اکھ توں وساوٹیاں ہن

ایں وار جے او آیا ، موقعہ خدا ڈیوایا
خواجے دیاں اونکوں ارشد کافیاں سٹاوٹیاں ہن

☆.....☆.....☆

(سلیمان خاں غزلائی دی محبت دے ناں)

میڈے ڈکھ میں توں سُن جُلدا تے اپنٹے غم سٹا جُلدا
اندھارے دا سفر ہے نال جُلدیں تاں الا جُلدا

توں ڈوں پل دی رفاقت وچ ساڈا دل نال چئی ویندیں
توں ڈوں ڈنھ جے اتھاں رہندا میڈے گڈ قافلہ جُلدا

میکوں ہوں ڈنھ توں اپ توٹی کوئی غم وی نی غم لکدا
ایہو یاد اے اوں آکھیا ہا جو غم وچ مُسکرا جُلدا

ہوینِ راہ وچ جتی جنگل ، جتی او جھڑ ، جتی دریا
محبت او وظیفہ ہے توں پڑھ رستہ بٹا چلدا

پھسین طوفان وچ جیلے نہ روویں جگ نہ خوش تھیوے
کنارے تے کھڑے لوکیں کوں کھل کے ہتھ ہلا چلدا

سدا سنگت نبھیاں میں اُوں آکھیا ہا مگر ارشد
اساں پتھر او خوشبو ہا ، او ساڈے نال کیا چلدا

☆.....☆.....☆

ایں طراحویں دے گھر ٹنگے ہوئے ہن
بس دیواریں تے در ٹنگے ہوئے ہن

ایویں اچکل بشر ٹنگے ہوئے ہن
جینویں شاخیں ثمر ٹنگے ہوئے ہن

ایویں منگنیں تے پھل تے ہوئے ہن
جیویں سولی تے سر ٹنگے ہوئے ہن

ڈیکھ تارے فلک تے ایں لہدے
چھوٹے چھوٹے حشر ٹنگے ہوئے ہن

بک دھماکے دے بعد تاریں تے
کتنے پکھیاں دے پر ٹنگیے ہوئے ہن

پھر نکلوں تاں کیڑھا راہ گھن کے؟
سارے شہر اچ تاں ڈر ٹنگیے ہوئے ہن

جیڑھے لب وی پلا نہیں سگدے
اوتاں اندری اندر ٹنگیے ہوئے ہن

ہے تاں دربار بہوں وڈا ارشد
لوک کیوں مختصر ٹنگیے ہوئے ہن

☆.....☆.....☆

در بدر تھئے ہیں در نہیں لبھدے
ہرٹاں اپٹے وی گھر نہیں لبھدے

جھوک تپڑی توں ول نہیں ویندے
یار پکھیاں کوں پر نہیں لبھدے

میکوں آکھیں سفر حیاتی وچ
تیں جیہیں ہمسفر نہیں لبھدے

یار اونویں تاں ڈھیر لبھدے ہن
یار ! تئیں جھیں مگر نہیں لبھدے

روز غیناں سجا کے نہ نکلتا
روز اہل نظر نہیں لبھدے

پیار والے ایں جگ اُتے ارشد
لوک ہن مختصر نہیں لبھدے

☆.....☆.....☆

ہُن تاں تھی گے زیان کیوں ڈکھے
کوئی ساکوں مہربان کیوں ڈکھے

ملیے ہاے تاں توں تے میں ہاے
جیلے نکھروں جہان کیوں ڈکھے

اکھیں، اکھیں دے وچ مُکاؤں جھیرا
اینکوں ساڈی زبان کیوں ڈکھے

گھر دا ڈیوا تہوں بجھا چھوڑیم
میڈی حالت ممھان کیوں ڈکھے

اوتاراں وسدا ہے چندر تاریں وچ
بھومیں تے آکے ”دماں“ کیوں ڈیکھے

اساں ہک جان تھی کے کھڑ گئے ہیں
ہن ساکوں آسمان کیوں ڈیکھے

سک سہے فاصلے مکا چھوڑیں
کوئی ساڈے درمیان کیوں ڈیکھے

سچے موتی رکھتاں کے دہنج ڈیوے
گالھی اکھ اے دکان کیوں ڈیکھے

اینکوں دل نی ڈکھاٹا ارشد
مونجھ تہڈا مکان کیوں ڈیکھے

☆.....☆.....☆

مُنہ توں مونجھ کوں نال ہنجھوں دے دھوون ڈا نی آیا
ساکوں ہجر دے موسم وچ وی رووٹ ڈا نی آیا

ہار نی اوندے گل تیں پہنچا قد میں کیر کھڑے ہیں
اوتری اکھ کوں موتی موتی پوون ڈا نی آیا

فجریں توں گھن شام تیں گھمدوں ول ڈیہدوں ہوں جائیں
پل دے اندھے کھوہ تے جوڑا جوون ڈا نی آیا

پیر رنگیندے کیا اوندے ہتھ اپنے رہ گئے چڑے
 ڳال کھڑے ہیں تھال تے مہندی لوون ڏا نی آیا

ہیں سانگے تاں اہ تیں کھے کھے پھر دے پے
 ہتھ پکڑن کیا کہیں دے پیریں پوون ڏا نی آیا

دل بدے او ساڏا ہووے پر ہووے، کیوں ہووے
 ساکوں وی تاں کہیں وا ارشد ہوون ڏا نی آیا

☆.....☆.....☆

پہلے وسدا تھل ڈیکھوں با
تہڈے پاسے ول ڈیکھوں با

سک دی ہتھیکوی چس چاواں با
پیار دا پہلا پل ڈیکھوں با

آہیں پل اوئدے تیناں اندر
وسدی اہار آخیل ڈیکھوں با

شیت او ڈیوا دل نہ ہالے
جلدی جلدی جل ڈیکھوں با

اپنے رنگ تاں بے رنگے ہن
اوندے رنگ اچ رل ڈیکھوں ہا

کے تیں اپنی قید اچ رہسوں
ہن تاں بہر نکل ڈیکھوں ہا

پھل متاں او لیکھ اچ ہووے
آپاں جھولی جھل ڈیکھوں ہا

اونکوں ڈیکھوں لازمی ارشد
اچ جے نہیں تاں کل ڈیکھوں ہا

☆.....☆.....☆

تیڈا جھیرا گوارا ، تھی وی سہدے
سوا تیڈے گزارا تھی وی سہدے

اکھیندن پیار بس ہک جاہ تے تھیندے
میڈی سوچ اے دوبارا تھی وی سہدے

ساکوں نہ ہتھ پکڑ کے نال ٹورو
مخالف شہر سارا ، تھی وی سہدے

ایویں کیری دیوچ نی ہتھ مریندے
اینڈے اندر انگارا تھی وی سہدے

اوساڈے دل دا دشمن کیوں نہ ہووے
ساکوں زندگی توں پیارا تھی وی سہدے

جیکوں بے قیمتا سمجھا ہئی سانول
کہیں دی اکھ دا تارا تھی وی سہدے

تہڈیاں زلفاں اے کالیاں کھل پیاں تاں
چٹے ڈنھہ اچ اندھارا تھی وی سہدے

اینکوں جو نال اچ کل نہیں ٹریندا
تہڈا ارشد آوارا تھی وی سہدے

☆.....☆.....☆

زہر وی پیندے رہ گئے پیسے
وت وی جیندے رہ گئے پیسے

رُسدے ہاسے ، نیمھدی نہ ہئی
آپ منیندے رہ گئے پیسے

یار فی ساکوں نال ٹُرایا
نال گھلیندے رہ گئے پیسے

اندروں ہاسے لیراں لیراں
آپ کوں سیندے رہ گئے پیسے

اے وی ڈھیر اے بے پرواہ دے
یار ، سڈھیندے رہ گئے پیسے

نال ساڈے او ہا یا نہ ہا
نال وگٹھیندے رہ گئے پیسے

جسم توں گھن کے روح تیں ارشد
زخمی تھیندے رہ گئے پیسے

☆.....☆.....☆

یقین رکھٹا ہا بھانویں گمان رکھٹا ہا
 بھوتاں دل ہا او جیڈی امان رکھٹا ہا

اساڈے پیریں کوں پہلے زمین تاں ڈیندا
 اساڈے سرتے جے تیں آسمان رکھٹا ہا

بغاوتیں دا اے پوٹا متاں پھمھو پووے
 اول ساڈے ذہن دی بھوئیں کوں ویران رکھٹا ہا

جتھاں چا رکھی ہے کیتا تیں بدگمانیں دی
 اساں اتھائیں تاں وفا دا قرآن رکھٹا ہا

میڈی نظر جو ہئی قاتل دے روندے پالیں تے
میں جاں بُجھ کے ادھورا بیان رکھٹا ہا

توں بے وی دے اشاریں کوں تاں سمجھ سکدا
اساڈے پیار کوں جے بے زبان رکھٹا ہا

پتہ نی کیڑھی ہوا نال چا کے ٹر پو دے
اساں تاں بدھ کے ہمیشہ سامان رکھٹا ہا

اگوں حشر دا ہاڈرتے چکھوں نہ ہووٹ دا
تے زندگی کوں ایندے درمیان رکھٹا ہا

اے دل اساڈا تاں ارشد مکان ہا اوندا
ایندا خیال تاں مالک مکان رکھٹا ہا

☆.....☆.....☆

(دھمال)

(امان اللہ شاہ)

(ظفر خان چاندیودی نذر)

بہوں لمبا سفر ہے ، جان میڈی
حیاتی مختصر ہے ، جان میڈی

ڈساواں ، نہ ڈساواں ، کیا ڈساواں
تیکوں ساری خبر ہے ، جان میڈی

وداں کلھا حیاتی دے سفر وچ
کتھاں کوئی ہمسفر ہے ، جان میڈی

ہے میڈی بے گنہی کلھی دی کلھی
تیڈے واروں شہر ہے ، جان میڈی

میکوں اتنی سعادت وی بہوں ہے
تیڈے در نال در ہے ، جان میڈی

ایں دل دے ور کھلئے ہن تیڈے سانے
اے تیڈا اپٹا گھر ہے ، جان میڈی

تیڈی مٹھری محبت دے پساویں
میڈا سب نال شر ہے ، جان میڈی

توں ارشد آوی گئیں پر مونجھ نی گئی
میڈے اندر کئی ڈر ہے ، جان میڈی

☆.....☆.....☆

تیکوں وقت وسردا رہ ویندے
 سمجھ روز اُبھردا رہ ویندے

ہن تپڑے جیوٹ کیا جیوٹ
 بس وقت گزردا رہ ویندے

بھاویں میڈا نہیں اونکوں ڈیکھ کرئیں
 دل ہن وی ٹھردا رہ ویندے

اکھ سکدی نی ، روح رجدا نی
 بھاویں روز نکردا رہ ویندے

اونکوں جیت دیاں خوشیاں ڈیوٹ لیوں
 کوئی جاٹ کے ہردا رہ ویندے

کیں شام دے موڑتے نکھر ونچوں
دل اکثر ڈردا رہ ویندے

خوش بخت ہوں ساڈے ویڑھے وچ
ہک چندر اُتردا رہ ویندے

میں روز یقین کریندا ہاں
او روز مگر دا رہ ویندے

اوندی یاد پیا کجھ فی اہدی
بس کجھل وگھردا رہ ویندے

اوندا چہرہ میڈیاں اکھیاں وچ
مٹھل دانگے تر دا رہ ویندے

او ویندا ارشد ول امے
کوئی مردا ، مردا رہ ویندے

☆.....☆.....☆

(دھمال)

(امان آکھا اشد)

ڈیکھ اُجڑے ہوئے میڈے حال سیٹے تھی وگن
یار ٹردے نی میڈے نال سیٹے تھی وگن

چانہ ہُن کچے گھڑے، پڈ کیوں تاں کلھی مرسیں
سوہٹی کوں آکھ ڈیو مہیوال سیٹے تھی وگن

عشق کرٹا ہے تاں ہُن گھاٹا منافع ڈہدن
اے دیوانے دی بہر حال سیٹے تھی وگن

اپنے دھٹوال دی وچھلی دی اے کھوتے ٹردن
ساڈے وسے دے تاں ہُن مال سیٹے تھی وگن

بکھر سکھا ڈیندی ہے جیون دے سلیقے سب کون
 بھوگ تے روز دے بگڑدھال سیاٹے تھی وگن

ہے کون لٹن نی ڈیندے آپ لئیندن اینکوں
 ہن میڈی دستی دے رکھوال سیاٹے تھی وگن

میڈے چہرے تے لکھیے لفظیں کون پڑھدن ارشد
 روٹی منکدے نی میڈے ہال سیاٹے تھی وگن

☆.....☆.....☆

تیڈیں یادیں دا ولا میلہ لگے
اچ تیڈا ارشد ولا ککھا لگے

دل دی دھڑکن تیڈے قد میں وانگ ہی
تیڈے آون دا میکوں دوکھا لگے

نال تیڈے سال گزرین سدھ نی پئی
ڈینھ گزارن اچ بہوں اوکھا لگے

کتنھ بیاں شہوت جھاں گالہیں تیڈیاں
اچ تیڈا لہجہ بہوں گورا لگے

بھاویں ہا دشمن تے بھاویں غیر ہا
تیڈے پاسوں اے جیرھا اپنا لگے

کیس گئے فرصت ہے اے جتنی اتھاں
توں جیرھا کھل کے ملیں چڑگا لگے

سجھ اگوں دیوار بن کے کھڑ وںجاں
تیکوں تیزی وا دا نہ جھولا لگے

گل دے وچ بستہ تے وچ ماء پیو دے خواب
ہاں جیندا ہا میوں پیرا لگے

و جو ارشد آیا ہے ان گھر میڈے
میوں اپنا گھر وی اہ سوہٹا لگے

☆.....☆.....☆

(نور تھہیں سیں دے نانویں)

ہنچھ دے موتی دیندے وارے ہدھ چھوڑ کین
کہیں میڈے دامن وچ تارے ہدھ چھوڑ کین

ڈیکھن وچ تاں کچی تند ہے ریشم دی
پر ایں وچ کہیں قول سپارے ہدھ چھوڑ کین

میڈا مولا اوکلوں سکھ دیاں بندراں ڈے
جیں ساڈی اکھ نال جگارے ہدھ چھوڑ کین

راہ وچ تھیوی رات تاں اے گنڈھ کھولیس چا
میں پلو وچ چندر ستارے ہدھ چھوڑنیں

دل تاں آہدے ونج پر ونج تاں نی سبکدے
پیریں وچ کہیں پتھر بارے ہدھ چھوڑنیں

تیڈے دَر توں اڈ کے ارشد کتھ ویسوں
تیں ساڈے پر یار اوارے ہدھ چھوڑنیں

☆.....☆.....☆

نویں چل کے او چال ، آوے تاں آوے
 بیا رستہ بدال ، آوے تاں آوے

میکوں اوندا خیال ہُن آوٹاں نی
 اونکوں میڈا خیال ، آوے تاں آوے

کوئی رانجھن وانگے ونجھلی وچاوے
 ولا پیلے تے مال ، آوے تاں آوے

میں دل شمشے کوں سامھیں چائی کھڑا ہاں
 او پتھر دی مثال ، آوے تاں آوے

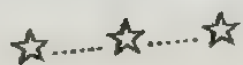
میکوں ویندئیں جیڑھا غم ڈے کے پگیا ہا
لہن اوندی سنبھال ، آوے تاں آوے

اوندی ضد کوں زوال آوے نہ شالا
محبت کوں زوال ، آوے تاں آوے

مچا کے مچ اساں پڑ وچ کھڑے ہیں
کوئی پاوٹن دھمال ، آوے تاں آوے

ساڈے لوکیں دیاں بندراں فی اکھڑ دیاں
بھلے ہن کوئی بلال ، آوے تاں آوے

میڈے ہاجھوں کیویں وسدا پے ارشد
میڈے ڈیکھن اوحال ، آوے تاں آوے

(دھمال)

رکتھاں اہ کل محبت تھیدی پئی اے
چدھاروں بس تجارت تھیدی پئی اے

ایویں نکلتی ہے ہنچھ اکھ دے شہرتوں
جیویں ملے توں ہجرت تھیدی پئی اے

تھیا ہاں در بدر جے میں تاں خیر اے
چلو تہڈی تاں شہرت تھیدی پئی اے

اوندی خوشبو اوندے توں پچھ کے ڈس ہاں
کڈاں ساکوں زیارت تھیدی پئی اے

تھپاکھیں وات ہے مزدور زندگی
محبت وچ دی محنت تھیدی پئی اے

میڈے زخمیں دے پھل گم لیندے پئے ہن
ولا تیڈی ضرورت تھیندی پئی اے

ہوا بو جھن دا لحظہ پاند پکڑیں
فقیریں دی عبادت تھیندی پئی اے

میں اہ کھلے ڈٹھم ہالیں دے چہرے
میکوں محسوس جنت تھیندی پئی اے

جہن پتھر نمہیں انسان ہاں میں
میڈے اندروں بغاوت تھیندی پئی اے

اکھیوں اونکوں ارشد سچ اکھیوں
جیویں بولن دی ہمت تھیندی پئی اے

☆.....☆.....☆

(دھمال)

ساڈے گھروچ اندھارے ہن ، کیویں تھیے
تیکوں تاں لوڑ تارے ہن ، کیویں تھیے

توں کھلدا پھل چنبیلی دا بہاریں وچ
ساڈے نیناں ڈکھارے ہن ، کیویں تھیے

لبیں توں گھن کے اکھ توٹی ایں چہرے تے
سکھے موسم اُدھارے ہن ، کیویں تھیے

تیڈے ہتھ دئیں لکیریں دے اندر میڈے
مقدر دے ستارے ہن ، کیویں تھیے

گزر دا پل نہیں ساڈا تہڈے ہا جھوں
تہڈے ہا جھوں گزارے ہن ، کیویں تھیے

میکوں جیڑھے اٹکدن اکھ دے ککھ وانگے
تیکوں اولوک پیارے ہن ، کیویں تھیے

سلامت آ گیوں موجیں دے منہ کولوں
ہُندے ہُن کنارے ہن ، کیویں تھیے

اکیلی ، ہنچھ سہیلی ، اکھ حویلی وچ
تے چودھاروں جگارے ہن ، کیویں تھیے

سُنن دا وقت فی ملدا تیکوں ارشد
میڈے ڈکھ ڈھیر سارے ہن ، کیویں تھیے

☆.....☆.....☆

(دھمال)

(امان اللہ اشد)

وَس توں کائنات او دُور تھیا ہو سے
میں کنوں کوئی قصور تھیا ہو سے

کچھ رشتے کوں کیوں تروڑیا ہس
ڈکھ تاں ہونگوں ضرور تھیا ہو سے

شیشہ کائنات ہا دھڑکدا دل ہا
کچھ ٹھوکر تے پُور تھیا ہو سے

سوچ پردیس وچ ، اے خوش پٹھاں
تھل دینیں پریں تے پُور تھیا ہو سے

روز تاں دل اُداس فی تھیدے
کچھ نہ کچھ تاں ضرور تھیا ہوئے

کہیں دے نیناں نظر دیوچ ہوسن
ایویں سُرمہ نہ طُور تھیا ہوئے

اندروں اندروں جو بے قراری ہے
اندری اندر فتور تھیا ہوئے

کیڑھا ویلا ہوسی جو ہک پتھر
میڈے نیناں دا نُور تھیا ہوئے

توٹے ارشدِ قصور کوئی فی تھیا
میں منینداں حضور ، تھیا ہوئے

☆.....☆.....☆

اکھیاں کوں کیا خواب ڈکھائی گئیں ، رانجھن دے
ہندراں نال ولھیٹ کے چئی گئیں ، رانجھن دے

ہن جٹیاں چودھار کراواں پُپ کینکوں
مہٹیاں دے وچکار کھڑی گئیں ، رانجھن دے

ہن تہڈے بگھ مردیاں ہن ، نہ چردیاں ہن
منجھیاں کوں اے کیا سکھائی گئیں ، رانجھن دے

بھائیوں دے در اہ تیں کہیں وی نی کھولئے
جیویں توں در مار کھڑائی گئیں ، رانجھن دے

دل دی دھڑکن رانجھن رانجھن آکھدی اے
 ڳالھی کون اے کیا پکھوئی ڳنیں ، رانجھن وے

شالا راجہ ماڻے راج هزارے دا
 میگوں کیندے ذمے لئی ڳنیں ، رانجھن وے

ہیر دی ارشد لاش ووی اتھ پھردی ہے
 روح تاں اپٹے نال رلی ڳنیں ، رانجھن وے

☆.....☆.....☆

وسئے تاں پھل چدھاروں ہن، بیٹا جائیداد کوئی کوئی ہے
ستم تاں بے بہا تھے ہن اساکوں یاد کوئی کوئی ہے

محبت دے سبھے گھاٹے ساڈے حصے دیوچ آؤ گن
کریندا پیار ہر کوئی ہے تھیا برباد کوئی کوئی ہے

لگی ہر جاہ تے پگاری ہے، اونویں ہر کوئی شکاری ہے
پھسن کوں دل جتھاں آہدے اتجھا صیاد کوئی کوئی ہے

ملن توں پہلے نکھڑاں دے سبب تاں ڈھیر سارے ہن
چچم تہڈے دے ہن کوئی، تھئے ارشاد کوئی کوئی ہے

محبت اے جیہاں دریا جیندے دے کنارے تے
تھیں آباد گھر کتنا مگر آباد کوئی کوئی ہے

ڈسو پگالھی محبت کوں منگے نہ کھیر دیاں نہراں
اتھاں پرویز ہے ہر کوئی اتھاں فرہاد کوئی کوئی ہے

محبت دے مریضیں کوں خدا ڈیوے شفا ارشد
اے اتجھا مرض ہے جیندے کنوں آزاد کوئی کوئی ہے

☆.....☆.....☆

سُندا توں ڳال کانسوہی
ڏیندا وی حال کانسوہی

ڳالھیں نہ سمجھیں پیار دیاں
اتجھا وی ڳال کانسوہی

اتنی اُپھال خیر ہے
مُونڈھے تے شال کانسوہی

ویندیں تاں ولدا ول ولا
کیوں سال سال کانسوہی

پیریں اوندے دی دھوڑ ہئیں
ہتھ دا رُمال کاسوہی

اپٹا تاں خیال کرتے تے
ساڈا تاں خیال کاسوہی

جیندا جواب نہ ہووے
اتجھا سوال کاسوہی

کلھا جیرھا نہ ٹردا ہا
اچ کیوں او نال کاسوہی

ارشدِ ملیا تاں ہئیں اونکوں
دل کوں سنبھال کاسوہی

☆.....☆.....☆

اوندے چمکیے جو پیرے ہن، گلی وچ
ساڈیں دیدیں دے دیرے ہن، گلی وچ

اونکوں آکھو جو زلفاں کج کے آوے
وہ دے مہر دے سپیرے ہن، گلی وچ

اوندی آمد ہے او آوے نہ آوے
ساڈے پھیرے تے پھیرے ہن، گلی وچ

اوندے پیریں دے پیریں دی کرامت
جیویں کہیں پھل کھنڈیرے ہن، گلی وچ

کھنڈی خوشبو کنوں تاں ایویں لکدے
جیویں او آئے اگیرے ہن، گلی وچ

ساڈے اندر دی کہیں کوں کیا خبر ہے
چھڑے شملے اچیرے ہن، گلی وچ

او دیگر کوں بہر آیا ہے ارشد
تھیندے ہن پے سویرے ہن، گلی وچ

☆.....☆.....☆

مہر نذر متوجہ دی محبت دے نال

توں جو ہیں بھاویں اندھاریں تے ٹُریئے ویندے ہیں
ایویں لگدا ہے ستاریں تے ٹُریئے ویندے ہیں

جیلے رُکدوں کوئی طوفان ہلا فی سگدا
جیلے رُردوں تاں اشاریں تے ٹُریئے ویندے ہیں

زندگی ڈھیر کرم ، ڈھیر کرم ہن بس کر
ڈیکھ سہی ، لال انگاریں تے ٹُریئے ویندے ہیں

تہڈی دتی دا تصور جو پکا تے ٹُریوں
ایویں لگدے جو زواریں تے ٹُریئے ویندے ہیں

اے حیاتی دا سفر ساڈے تاں وس دا نہ ہا
تہڈئیں یادیں دے سہاریں تے ٹریے ویندے ہیں

ککھ ہیں راہیں دے ہے جیوٹ ساڈا کیا دا جیوٹ
بس ہواکیں دے ہلاریں تے ٹریے ویندے ہیں

وقت ہک کھیڈ ہے پہلے کوئی بعد اِج ٹردے
آپٹیں آپٹیں واریں تے ٹریے ویندے ہیں

اے خبر کائنی جو ڈھا آئی تاں اے پہلے ڈھہسن
مطمئن ہیں جو کناریں تے ٹریے ویندے ہیں

پیر چمدی پئی ارشد ساڈے ساوَل تھل دی
کچھے رنگین نظاریں تے ٹریے ویندے ہیں

☆.....☆.....☆

دل دی دنیا مکیے ، دل ویے
 مونجھ کوئی ہال نی وِندل ویے

ظلم ، فرعون اپنی تن مارے
 سچ دی موسیٰ ہے انت پل ویے

میڈے پیریں تے پیر ہن جیندے
 کیا خبر ہی او راہ بدل ویے

میڈے ہونٹیں تے بھاہ پئی ہوئی اے
 یار بوچھن سنبھال جل ویے

دیر اتنی تاں کر نہ آؤں وچ
 اتنی دیر اچ تاں ساہ نکل ویسے

دل دی تاکی کوں کھول ڳالھیں کر
 پٹھیں پٹھیں تاں رات ڈھل ویسے

میں سوچینداں اوں بے وفا توٹی
 میڈی ارشد کڈاہیں غزل ویسے

☆.....☆.....☆

کتنا سوہٹا ہے شہر کیوں ڈیکھاں
تہڈے نیناں توں بہر کیوں ڈیکھاں

تہڈے ہتھیں دی بس عنایت ہے
او ہے امرت یا زہر کیوں ڈیکھاں

ہُن اُوندا سر ہے میڈی جھولی وچ
ہُن کلہے دے قہر کیوں ڈیکھاں

رات او پچھلے پہر ویسے پیا
رات دا پچھلا پہر کیوں ڈیکھاں

میں سوالی ہاں پر اے سوچے می
در تپڑا ڈھیر اے ، دہر کیوں ڈیکھاں

قرب تپڑا قطار ہرٹیں دی
ہُن نکھیرے دے نہر کیوں ڈیکھاں

توں تاں ارشد ملوک جھاں پھل ہیں
تپڑے ہر تے ڈوپہر کیوں ڈیکھاں

☆.....☆.....☆

جڈاں کوئی بد دُعا نکلے
تیڈی ایں دھرتی توں بھانکلے

لہیں دی قید اِج رنیل دا پھل
توں مُسکریسیں ولا نکلے

بہار دا جیلے راز گھلایا
خبر ہے تیڈی ادا نکلے

اساڈے مندر مزاج دل کوں
جڈاں پھرولیو خدا نکلے

ونجا نہ ویلے کوں فیصلے وچ
یقین اے میڈی خطا نکلسے

توں سچ دی میت تے وسن نہ کر
اتھوں جنازہ پیا نکلسے

اساں پیاسیں دے جسم صحرا
اساڈیں زخمیں توں بھا نکلسے

اے شہر کہیں بد دُعا توں مارے
جتھوں پٹھیوں سوا نکلسے

جیندی وفا تے ہا ماں ارشد
خبر نہ ہئی بے وفا نکلسے

☆.....☆.....☆

کتھ بہشتیں دی سیر چہندے ہیں
تیڈی وتی دی خیر چہندے ہیں

پیار تیڈا نصیب وچ آ گے
ہن زمانے دا ویر چہندے ہیں

نال تیڈے جیر دھی گھڑی گزرے
کوئی ہووے نہ غیر چہندے ہیں

چندر تاریں کوں روزِ مِلدے ہیں
کیٹکوں تیڈے بغیر چہندے ہیں؟

توٹے مطلب بغیر کچھ کائنی
تیکوں مطلب بغیر چہندے ہیں

کچھ ہے ارشد او یار ہے ساڈا
اساں اوٹکوں تاں خیر چہندے ہیں

☆.....☆.....☆

(ملک اللہ ڈنہ باجوہ دی بارگاہِ دہج)

ولیکے راہ دے ڈیسین توٹے وِلے ودے رہسوں
اے تھوڑانی جتھاں رہسوں تیڈے رِلے ودے رہسوں

اساں سفری مہاریں کوں تیڈے ناں نال بگنڈھ چھوڑیے
جیکر توں نال نہ ٹُسیں اساں کَلھے ودے رہسوں

ہجر دے حشر بخشی ہے ساکوں ہک رات دی مُہلت
دُعا کر جو اے اہج دی رات نہ ڈھلے ودے رہسوں

وفا تہڈی تے کوئی شک فی نصیباں توں ڈریئے ہوئے ہیں
ساڈی قسمت نویں کوئی چال نہ چلے ودے رہسوں

اساں واماں دے پکھرو توں بنیں اسماں دی بدلی
غنیمت ہے تہڈی چھاں دے چلو تلے ودے رہسوں

ساڈی کنڈ تے تہڈا ہتھ ہے تاں سینہ تاں تے ٹرسوں
ولا تاں خوف کوئی کائنی جتھاں بھلے ودے رہسوں

توٹے توں حال نہ پچھیں توٹے توں بکال نہ سُٹیں
ڈُتی ارشد ولا وی دل کوں ترسلے ودے رہسوں

☆.....☆.....☆

دل ہن دلا نگے تیڈے شہر دے
رستے اڑا نگے تیڈے شہر دے

ہک ہک قدم تے کئی تیر پتھر
درشن مہانگے تیڈے شہر دے

آوٹ تیڈا تاں قسمت دیاں ڳالھیں
آمدے نی کانگے تیڈے شہر دے

ہن کھیر راتیں تیڈے شہر دیاں
اے چندر سانگے تیڈے شہر دے

ڈینھ دی بشارت ڈیندے کھڑے ہن
 جیون پے بانگے تیڈے شہر دے

پھلیں دا نہ پچھ ، پتھر وی جانی
 ہن مل مہانگے تیڈے شہر دے

لیندے ودے ہوں چودھار پھیرے
 دیوانیں وانگے تیڈے شہر دے

اکھیاں دی ارشد تھیوے زواری
 رب جوڑے سانگے تیڈے شہر دے

☆.....☆.....☆

میڈے اندر ہے ڈر ، کیوں کرے
میڈے دل وچ او گھر کیوں کرے

میڈے پتہ دے ہوئے تھ روک سہدے
وہا کون ہے اثر کیوں کرے

امر کرٹا میوں پوسس ضروری
نتان خود کون امر کیوں کرے

او چندے ہن گھلے با در قفس دا
کھینے جیگر نہ پر ، کیوں کرے

کھٹے سرتے گزارا تھی تاں سبکدے
منینداں میں مگر ، کیویں کریے

میڈے او پیار توں کیویں مکرے
کہانی مختصر ، کیویں کریے

میں ہر پھل دی مہک دے نال ٹرداں
میکوں بیا در بدر کیویں کریے

میڈے او نال ارشد ٹرتاں پوسے
شہر دے نال شر کیویں کریے

☆.....☆.....☆

سُدھ کائنی جو کچھے راہ تے بندا تُردا پے
اُتنی پندھ مچھوہاں تھیندے جتنا تُردا پے

تُردیں تُردیں مستی وچ ہک اتجھا موڑ آندے
ایویں لکدے میں کھڑ گیاں ہُن رستا تُردا پے

مُن تے وسدی جھوک اساڈی ، مولا خیر کرے
ہولے ہولے ساڈے گھر ڈو دریا تُردا پے

پیریں دیوچ پل پازیاں من من بار لکھن
نہ تُر سبھوں جیرھی ٹور اچ ویلھا تُردا پے

ڈیکھن وچ تاں ٹردے پے ہن سنگ سینیاں دے نول
اصل دیوچ اتھ ہر کوئی ککھا ککھا ٹردا پے

ونجن والا لکدے قیمتی چیز ونجائی ویندے
ڈیکھ ہاں کیویں ، ٹردا کھڑدا ، کھڑدا ٹردا پے

پل نکھڑن دا، موت دا منظر، دل ڈو ڈیکھ تاں سہی
ویندے ، ولدے ، ولدے ، ویندے اوکھا ٹردا پے

رانجھا، سسی، مجنوں پیار ایج سوچنے پندھ کیتن
تہڈے ناں وی اہدن ارشد چڑگا ٹردا پے

☆.....☆.....☆

خوامخواہ تاں مٹھل نے اہدے
توں نہ نظریں غزل نے اہدے

عشق دے وچ انا وی رکھدے ہیں
نہ منجے تاں دل نے اہدے

تیڈا ملٹا تاں خود وی مسئلہ ہے
ایکوں مسئلیں دا حل نے اہدے

اپنے پیریں دی خاک کر ساکوں
ہوووں اکھ دا کجل نے اہدے

یاد تہیڈی بغیر جو گزرے
اونکوں زندگی دا پل نئے اہدے

زُلف ول ول ڈنگیا ہے چپ سے
یار ! نانگن کوں جھل نئے اہدے

اچ جو کھل پئے تاں مل کے کھل پئے ہیں
کیویں گزری ہے کل نئے اہدے

بجر بخشی تاں یار بسم اللہ
فیصلے کوں بدل نئے اہدے

حوصلے تاں بحال ہن ارشد
پیر تھی گئیں شل نئے اہدے

☆.....☆.....☆

راہ تاں کوئی وی آسان کانٹاں ہا
توں نکھڑسیں گُمان کانٹاں ہا

اوندا سایہ ہنسیے لگے ایویں
سرتے اہ آسمان کانٹاں ہا

چھٹ گے قاتل جو اوندے دامن تے
کوئی لہو دا نشان کانٹاں ہا

اہ وی غربت دی لاہ رہ گئی ہے
اہ وی گھر وچ ممھان کانٹاں ہا

ہاجھ تہڈے سفر حیاتی دا
اتنا سوکھا وی ”جان“ کائناں ہا

دجھ او آوے ہا پیر پاوے ہا
میں ڈے اتجھا مکان کائناں ہا

دشمنیں نال یار رل وین
میکوں اپڈے دھیان کائناں ہا

اچ تاں ارشد او بول پے جیڑھا
رکھدا منہ وچ زبان کائناں ہا

☆.....☆.....☆

میڈی دھڑکن جو دھک دھک دا مچایا شور اندر ہے
بہر پیرا نہیں نکلتا نظردے چور اندر ہے

ساڈے من وچ مچی مستی اساں مستی دے اندر ہوں
اساڈا کچج تے مکران، جھنگ بھمبھور اندر ہے

ہے جو بن اکھ دے دریا تے مگر پپلیاں پیاسیاں ہن
نظردے ہنجھ دے طوفانیں دا سارا زور اندر ہے

اے دل اُہدے جھکاواں سر تپڑے درتے ادب کرتے
جیڑھا سر نی جھکٹن ڈیندا کوئی سر زور اندر ہے

(دھمال)

(احسان الہ آبادی)

ساڈے ہاہروں توں ویرانیاں نہ وسدیاں ڈیکھ مونجھا تھی
اتھن مستی دا موسم ہے تے نچدا مور اندر ہے

رُکے تاں چندر رُک ویندے ٹرے تاں نال ٹر پوندے
ایہو جھاں تاں کوئی جادو مٹھل دی ٹور اندر ہے

اساں تاں چُپ کھڑوں ارشد ساڈے ہتھ پیرنچدے ہن
اساں تاں صرف پُتلیاں ہوں تماشہ ڈور اندر ہے

☆.....☆.....☆

ونجن دی چھوڑ ضد، جلدی نہ کر، بارش دا موسم ہے
اتجھی رت وچ کریندا نی سفر، بارش دا موسم ہے

اوڈوں برسات دی سر دی تے ایڈوں پوہ دا پالا
میڈی آ شال وچ لک پہہ بہر، بارش دا موسم ہے

میڈے سینے تے سر رکھ کے میڈے ساہواں دی سیکڑ گھن
تہڈے رخسار گئے ہن یار ٹھر، بارش دا موسم ہے

پہر نکلیں، ڈسیں میکوں میں، ہتھ چھتری بٹائی جلساں
ونجن نہ رنگ چہرے دے وگھر، بارش دا موسم ہے

سنبھل کے رُجے ویندا ہئیں تاں کہیں دا ہتھ پکڑ کے ونج
کھاگپ چل کنوں نہ پیا گزر، بارش دا موسم ہے

سہارا گھن کے کندھیاں دا کڈا ہیں ٹر گھنیدا ہا
تے ہن کندھیاں کنوں لگدا ہے ڈر، بارش دا موسم ہے

نویں موسم دا آ دُر کر ایندا کجھ مہت رکھ توں دی
میڈے اندر دی بھاہ لحظہ تاں ٹھر، بارش دا موسم ہے

کھمی کھمن جیلے ڈر تے میکوں ہاں نال آ لاتی
تھئے احساس جو کیوں مختصر، بارش دا موسم ہے

جیڑھے بارش دے موسم وچ اساڈے نال پسندے ہن
انہاں کول کون وچ ڈیوے خبر، بارش دا موسم ہے

نہ میں دفتر گیا ہاں اہ تے نہ بازار او ارشد
ڈوہیں کم ٹھپ کرائیں پٹھے ہیں گھر، بارش دا موسم ہے

☆.....☆.....☆

(دھعان)

(امان اللہ ارشد)

ہُن اکھیں جو کال فی رہ گئے
جیلے پیلے تے مال فی رہ گئے

سک سکتی ہے چُپ چُپاتی ہے
لب تے ہُن کوئی سوال فی رہ گئے

جسم کتھ ہُن تے دل کتھاں رہ گئے
نال رہ کے وی نال فی رہ گئے

ہُن تاں خوشیاں دے کال پئے گئے ہُن
سر تے مہندی دے تھال فی رہ گئے

ہُن تان ہتھ وچ ہے سیپ چھالیں دا
سیپ والے رمال نی رہ گئے

اپٹے گھر دے خیال وچ رُجھ گئیوں
تہڈے در دے خیال نی رہ گئے

اساں جیکر جوان تھی گئے ہوں
غم اساڈے وی ہال نی رہ گئے

ہُن تان چودھار زہر ذائقے دین
لفظ ماکی مثال نی رہ گئے

ہُن تان ارشد ستم سہیندے نی
ہُن اساڈے او حال نی رہ گئے

☆.....☆.....☆

(دھعلان)

(امان اللہ اشد)

نہ خواب ، ہنچھ نہ سنگ سپیلی کھڑی رہی
ککھی اُداس اکھ دی حویلی کھڑی رہی

گھر وچ جے کوئی خوشی آئی ایویں آئی تے وگئی پئی
جیکر کھڑی تاں مونجھ مرلی کھڑی رہی

دھڑکن ایں دل دی ول نہ پچھوں کہیں دے ٹرسکی
نک وچ جو تہڈے ناں دی نکیلی کھڑی رہی

تھک تھک کے سینکیاں تاں سبھے گھر ڈوول پگیاں
او ڈیوے ہال راہ تے اکیلی کھڑی رہی

محفل اوندی کوں ڈیکھ ، ایویں ہنجھ کھڑی گئی
جیویں شہر توں ڈر کے روہیلی کھڑی رہی

تہڈی مُسک توں سو جھلا خیرات گھن گھنے
ہے چاندٹی وی اڈ کے ہتھیلی کھڑی رہی

ہوون متاں اول زلف دیاں مہکاں نصیب وچ
خوشبو کوں چا کے رات چنبیلی کھڑی رہی

ارشَد ولا نہ ول دے وچ مہمان کوئی ولایا
سینے دی اے سِراں سدا ویلی کھڑی رہی

☆.....☆.....☆

میکوں تیں توں گلہ تاں کجھ کائنی
آویں تاں آ ، نہ آ تاں کجھ کائنی

اُہدا ہاویں نکھر کے مر ویسوں
انج تھی بگیوں تھیا تاں کجھ کائنی

پیار او جرم ہے جیندے کیتے
زندگی دی سزا تاں کجھ کائنی

تیڈیاں خوشیاں تے بھاویں غم میڈے
جان ! رہٹا سدا تاں کجھ کائنی

تیکوں ہارن تہوں نمی چہندا
میں ڈو تپڈے سوا تاں کجھ کائنی

ساڈی سنگت بھلا کے سوکھا نہیں
یارا تیں ڈے ریہا تاں کجھ کائنی

زُلف تپڈی مثال کیا ڈیواں
رات، بادل گھٹا تاں کجھ کائنی

دنیا سوہنی ہے، پر تپڈے نیناں
اے نہ ہووَن ولا تاں کجھ کائنی

غم میکوں ڈے کے کھل کرائیں آکھیں
کجھ نہ کجھ ائے، گیا تاں کجھ کائنی

بعد تپڈے ایں شہر دج ارشد
دل نی لکدا بیا تاں کجھ کائنی

☆.....☆.....☆

(دھوان)

ہنچھ پلکیں توں پار ٹر پئی اے
کیتے کھھی کنوار ٹر پئی اے

ڈیکھ ڈو ٹکڑے چندر تھیندا پئی
ڈیکھ کجے دی دھار ٹر پئی اے

اوندے پیریں تے سجھ دی اکھ پئی اے
چھاں کوں چا کے دیوار ٹر پئی اے

میڈا رانجھن ہے بس میڈا رانجھن
گال اُردار پار ٹر پئی اے

اوندیں پلکیں دے پر نظر آئے نس
کونج سٹ کے قطار ٹر پئی اے

اوندا بو جھن اگوں اگوں ٹر پے
چکھوں چکھوں بہار ٹر پئی اے

اوندے پیریں ڈو چاندنی چن دی
کیویں دیوانہ وار ٹر پئی اے

متاں ڈیکھے او جیڑھا نی ڈیہدا
کر کے گالھی سنگار ٹر پئی اے

دل دے ہتھیں مہار ہئی ارشد
ٹر پیوں جیں مہار ٹر پئی اے

☆.....☆.....☆

ڈھیر بھریئے ہن غم جھولی وچ
توں نہ ساڈی سَم جھولی وچ

تیڈی جھولی بیریں ہاٹی
پتھریں دا کیا کم جھولی وچ

سُدھ فی دامن کیویں سڑ گے
پھل میں پاتے ہم جھولی وچ

کہیں دے نین اُداس ٹکائے ہم
مکدا نی زَم زَم جھولی وچ

کہیں دے لب تے ہاسے نسرے
ڈھہہ پے پھل یکدم جھولی وچ

اکھ توں ہنچھ آئی دامن توٹی
تھی گئے خواب ختم جھولی وچ

بادل سانواں ہتھ آئے بر تے
وس پے مینہ چھم چھم جھولی وچ

خوشیاں توں ہے خالی ارشد
کر گئیں اتجھا دم جھولی وچ

☆.....☆.....☆

(دھمال)

مُخْلِیں وِچ لھئیے ہوئے خار کون ڈیہدا ہا
زخم زخم کتنے ہوں یار کون ڈیہدا ہا

لب تے پھل نسر دے ہن، چکھوں ڈھیر پردے ہن
غور کرتے پردیں دے پار کون ڈیہدا ہا

تیں جو اللہ ہو کیتے، میں وی یار دُھو کیتے
سامنے ہے تاگھا یا تار کون ڈیہدا ہا

خوف کیا ہا خیریں توں ڈر جے ہا تاں غیریں توں
دوستیں دے کیجے ہوئے وار کون ڈیہدا ہا

جیندی کوئی ضرورت ہئی ، اوہا خوبصورت ہئی
مطلبی زمانے وچ پیار کون ڈیہدا ہا

جیندی جھنڈک پھل ہووے ، ہوندا پیار مل پووے
ڈس ولا زمانے ڈو یار کون ڈیہدا ہا

ہار جیکوں آوے ہا ، اکھیاں او ہدھاوے ہا
کھیڈ اتنی پیاری ہئی ہار کون ڈیہدا ہا

☆.....☆.....☆

زندگی وی اوکھی ہے
خود کشی وی اوکھی ہے

وقت دے خداویں دی
بندگی وی اوکھی ہے

دشمنیں دا آکھن ہے
دشمنی وی اوکھی ہے

جیں ہگی دا راہ لاتی
او ہگی وی اوکھی ہے

زندگی بھائی ویندوں
بے جی وی اوکھی ہے

نہ جگا ، غریبیں وی
اکھ لگی وی اوکھی ہے

دوستیں کوں نہ پرکھیں
دوستی وی اوکھی ہے

بے لحاظ لوکیں وی
نوکری وی اوکھی ہے

دن سپڈے اتھاں ارشد
بک گھڑی وی اوکھی ہے

☆.....☆.....☆

Dhamal

By

Arshad

لب تے لفظیں دا کال ہے مرشد
اندری اندر دھمال ہے مرشد

کتواں ڈنہہ ہے روزیت پٹھے ہیں
بہنچہ دا پاٹی حلال ہے مرشد

لعل کوئی کائی گودڑی دے وچ
گودڑی آپ لال ہے مرشد

توٹیں چہرے تے ددھر پئے گئے ہن
دل تاں ہالی وی ہال ہے مرشد

کئی فقیریں سُنھاں پاتی ہے
تیڈا در وی کمال ہے مرشد

ہونٹ چُپ ہن تاں کیا تھیا ارشد
جسم سارا سوال ہے مرشد

امان اللہ ارشد

ارشاد ادبی سنگت ظاہر پیر (پاکستان)